IZDAJA ZA GORIŠKO IN BENEČIJO

PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA ZA TRŽAŠKO OZEMLJE

Leto VIII. - Štev. 187 (2183) — Poštnina plačana v gotovini / Spedizione in abbon. post. 1. gr. — TRST, sobota 2. avgusta 1952 — Cena 20 lir

RADIO JUGOSLOVANSKE CONE TRSTA BO PRENASAL
DANES OB 18.30
NOGOMETNO TEKMO ZA OLIMPIJSKO PRVENSTVO
JUGOSLAVIJA-MADŽARSKA

Ob petdeseti premieri
Slovenskega nar. gledališča v Trstu

DR. ANDREJ BUDAL

V «Pismu d'Alembertu o predstavah» (1758) je francoski mislec J. J. Rousseau ostro obsodil gledališko umetnost kot nepotrebno in človeški družbi škodljivo. Ko sem se na Dunaju seznanjal z njegovimi nauki, me ti niso mogli odvrniti, da ne bi zvečer stal po dve uri pred blagajno in nato štiri ure na stojišču dvorne Drame ali Opere. Napredujoče človeštvo ni nikdar odobravalo Rousseaujevih nazorov. Tržaški fašisti in šovinisti so se povrnili k njim glede slovenske odrske umetnosti v Trstu, ki se jim je zdela tako škodljiva, da so jo hoteli zatreti z zločinskimi požigi. V letošnji deveti številki Gledališkega lista ljubljanske Drame stojijo podobni nazori brežiškega duhovnika Jurharja, ki je leta 1933 poslal gledališču v Ljubljani take nauke: «Za gledališče je škoda vsake pare. Ni bolj zavrženega denarja kot denar za teater, ni bolj izgubljenega časa, ko čas za teater». Razvoj slovenske kulture je take sodbe popolnoma ovrgel. Glede tržaških Slovencev je Rousseaujeva, fašistična in Jurharjeva zmota tem očitnejša ob petdeseti premieri Slovenskega narodnega gledališča v Trstu.

Kaj pomeni petdeset premier v kulturnem ustvarjanju rednega gledališča, ve samo, kdor je takemu delu kje od blizu prisostvoval ali se ga dejansko udeleževal. Kaj pomeni petdeset premier v kulturni zgodovini narodne skupine, kakršna so tržaški Slovenci, pa ve le tisti, ki je lahko od blizu spremljal to kulturno ustvarjanje v izredno težavnih, nerednih razmerah, kakršne za tržaške Slovence še zmeraj obstoje.

Ne bomo segali nazaj v 1. 1848 in v čitalniško dobo slovenske dramatike v Trstu, ne bomo znova pretresali rasti te dramatike v drugi polovici 19. in v prvih dveh desetletjih 20. stoletja. Le to je treba poudariti, da se je tržaško slovensko gledališče iz predfašistične dobe tako zasidralo v kulturni zavesti tržaškega slovenskega prebivalstva, da ni misel nanj v tej zavesti nikoli več ugasnila in ni gledališče nikoli več prenehalo, niti v dolgi dobi fašističnega tiranja.

Slovensko dvorano so fašisti zažgali obenem z Narodnim domom 13. julija 1920, a gledališče je živelo dalje v občinstvu in v umetnikih. Fašistični kres, ki naj bi upepelil slovensko kulturo v Trstu, je razžaril v slovenskih srcih drugačen kres: živo željo, da zločin in krivica ne obveljata, da se slovenska Talija ob Jadranu dvigne v novem sijaju, z novimi uspehi. Ta kres je plamtel vso dolgo fašistično dobo, plapolal je visoko po slovenski Primorski in zajel vso Slovenijo. Vsak slovenski odrski umetnik, ki se je moral zaradi tujega pritiska zateči v Jugoslavijo, je širil to vero na svojih poteh. Ta želja je živela v slovenskih borcih za svobodo in vžigala tisto partizansko dramsko skupino, ki je prihitela ob zmagi v maju 1945 prva v Trst in je prva dosegla, da se je slovenska beseda znova oglasila z odra. Velika vrzel je postala obenem velika vez. Vsakemu tržaškemu Slovencu je bilo v jeseni 1945, ko se je začela prva povojna sezona Slovenskega narodnega gledališča za STO, hipoma jasno, da je to naravno nadaljevanje gledališkega dela, ki se je moralo 1. 1920 zaradi zločinskega požiga dvorane prekiniti.

Fašistično zlo sicer ni bilo povsem pobito in pregnano. Odvrglo je črno srajco in se skrilo v italijansko trikoloro. Fašizem se je prelevil v šovinizem. V tej preobleki se je kmalu spet zaganjal z vso silovitostjo zoper slovensko odrsko umetnost. Tuje oblasti niso izposlovale tržaškim Slovencem odškodnine za požgani Narodni dom in za vso drugo prizadeto škodo, niso nakazale Slovenskemu narodnemu gledališču stalne dvorane do časa, ko bi se iz odškodnine zgradila nova dvorana. Podlegale so šovinističnim vplivom, ki so z nasiljem in izsiljevanjem izrivale Slovensko narodno gledališče iz večjih dvoran.

V takih razmerah se je pričela prva sezona (1945-46) in se je uprizorila prva premiera. Predsednik PNOO France Bevk je dal gledališču napotnico: «Nadaljujmo tam, kjer smo medtem zamudili». Oton Župančič je pozival: «Bodite, tovariši, na tržaških tleh s slovensko besedo znaniki miroljubnega tekmovanja med raznorodci v borbi za iste cilje, za resnico in pravico». Prvi upravnik Ferdo Delak je opozarjal: «Naš začetni repertoar je skromen... pri izbiri je bil odločilen naš mali ansambel, naša skromna sredstva in tisoč drugih ovir». Angleškim parlamentarcem v Trstu je pisal: «Apeliramo na Vas, cenjeni gospodje, da presodite, ali ima 300 tisoč ljudi slovenske narodnosti pravico na svoje gledališče». Jože Tiran je pribijal «Med vsemi slovenskimi gledališči dela nam gledališče za Trst in Primorje gotovo v najtežjih okoliščinah».

Kljub vsem težavam je bil zagon v prvi sezoni tolik, da je gledališče pripravilo deset premier in dalo v Trstu in širom po Primorski 160 predstav, ki jih je gledalo 72.853 gledalcev.

Po Delakovem odhodu v Zagreb je vodil upravo v drugi sezoni (1946-47) režiser in igralec Modest Sancin. Težave glede dvoran so se nadaljevale. To je bila viharna doba mirovne konference, polna političnega trušča in manifestacij. Gledališče je pripravilo štiri premiere in eno ponovitev.

V tretji sezoni (1947-48) je prinesla mirovna pogodba važne ozemeljske spremembe. Dotedanja večja pasova A in B angloameriškega in jugoslovanskega področja sta se zožila na današnji obseg Svobodnega tržaškega ozemlja. S tem so se zmanjšale tudi možnosti gostovanja po osvobojeni Primorski, ki se je združila s Slovenijo. Upravo, ki je prešla v moje roke, je strokovno krepko podprl Umetniški svet. V tej sezoni je bilo pet premier in ena ponovitev. Važna je bila uprizoritev Cankarjeve drame «Kralj na Betajnovi» ter dveh klasičnih komedij: Molierovega «Skopuha» in Goldonijevih «Primorskih zdrah». Vso sezono so trajala pogajanja z ZVU za kakšno večjo dvorano, a stvarnih uspehov ni bilo. Gledališče je dobilo nove prostore za urade in dvorano za vaje.

Četrta sezona (1948-49) se je pričela s Shakespearovo komedijo «Kar hočete». Naša ustanova se je tako vsaj delno oddolžila največjemu dramatiku svetovne književnosti, ki se ga dotlej zaradi nezadostnega osebja in preskromnih sredstev ni še upala lotiti. Izmed večjih del sta sledili še Gogoljeva «Ženitev« in Cankarjevi «Hlapci». Nadaljevala so se pogajanja z ZVU glede gradnje nove slovenske dvorane v Ul. dell'Istria 5 a. Ko je ZVU prepustila zadevo občini, je dala ta jasno razumeti da namerava skrbeti samo za italijansko, ne za slovensko prebivalstvo, in je pahnila z zvijačnimi izgovori pripravljene načrte v pozabo.

Nenadoma se je pojavila na podlagi fašističnih zakonov nekakšna policijska cenzura odrskih del našega repertoarja. Množili so se predpisi glede kolavdacij, dovoljenja, pristojbin in ustvarjali zamotano robidovje, ki naj bi slovenske predstave bolj in bolj dušilo, če že ne onemogočalo.

Tuji kominformovci so zapovedali slovenskim, da morajo zanesti razdor v vse slovenske ustanove, tudi v Slovensko narodno gledališče. Jušto Košuta se je brez vzroka sam izločil iz osebja Slovenskega narodnega gledališča in osnoval Ljudski oder. Kominformovci so našemu gledališču odrekali in zapirali društvene dvorane in po šovinističnem vzoru napadali naše občinstvo z nasilnimi dejanji, motili predstave z motornim truščem in obrekovali gledališče v svojem tisku z izmišljenimi obtožbami. To se je nadaljevalo v naslednjih sezonah in se v presledkih še včasih nadaljuje.

V peti sezoni (1949-50) je gledališče pripravilo šest premier in eno ponovitev. Med pomembnejšimi naj omenimo Ostrovskega «Donosno službo», Molierovega «Trtuffa» in Kreftovega «Veleizdajalca», ki ga je režiral avtor sam. S svojim zgledom, z živo besedo, z nauki in predavanji je dr. Kreft dvignil umetniško raven in zmogljivost tržaškega ansambla. Sezona se je začela s predstavami na prostem na stadionu «1. maj» na lesenem zložljivem odru; tako je gledališče razširilo možnosti svojega udejstvovanja. V aprilu 1950 je gostovalo v Ljubljani in Mariboru in še bolj učvrstilo vezi z glavnimi gledališkimi ustanovami matičnega naroda. Na koncu sezone si je nabavilo železni oder.

Šesta sezona (1950-51) je prinesla tržaškim Slovencem osem novih iger. Med slovenskimi avtorji je bil najvažnejši Ivan Cankar s komedijo «Za narodov blagor» v režiji Slavka Jana, tedanjega direktorja ljubljanske Drame. Sezona se je zaključila z veličastno uprizoritvijo Kreftove zgodovinske drame «Celjski grofje» na prostem v režiji Jožeta Babiča ter v inscenaciji inž. Molke in slikarja Cesarja. Izmed slovanskih avtorjev je bil najvažnejši Gogoljev «Revizor» z Lojzetom Potokarjem k. g. v glavni vlogi. Od tujih dramatikov omenimo B. Shawa «Gospo Warren» in Molierovega «Namišljenega bolnika».

V sedmi sezoni (1951-52) se je delavnost Slovenskega narodnega gledališča še stopnjevala. Število premier je naraslo na devet in eno ponovi-

(Nadaljevanje na drugi strani)

Italijanske oblasti kratijo
slovenskim otrokom pravico do oddiha na slovenski zemlji

Nov diskriminacijski protislovenski ukrep videmske prefekture, ki je ukazala zapreti otroško kolonijo Dijaške Matice iz Gorice v Ukvah

Prejšnji teden je videmska prefektura poslala upravi počitniške kolonije, ki jo je tudi letos organizirala Dijaška Matica iz Gorice za slovenske otroke iz mesta in okolice, odlok, da mora kolonijo takoj zapreti in otroke poslati domov. Odlok navaja kot pretvezo, da ni bilo izdano predhodno dovoljenje za kolonijo od pokrajinskega zdravnika, oziroma od videmske prefekture.

Pripomniti moramo, da je bila tozadevna prošnja vložena že sredi maja. Pozneje je vodstvo Dijaške Matice ponovno urgiralo pri videmski prefekturi njeno rešitev in odgovor. Poudarjamo še, da je lansko leto dovoljenje za kolonijo tudi prišlo naknadno, ko je bila kolonija že odprta.

V ponedeljek, 28. julija, je šla v zvezi s tem odlokom posebna delegacija Dijaške Matice iz Gorice skupaj s pokrajinskim svetnikom DFS tov. Viljemom Nanutom na videmsko prefekturo, da bi kaj več zvedela in intervenirala, naj se odlok prekliče. Delegacija je bila najprej pri pokrajinskem zdravniku, ki je izjavil, da on ni proti temu, da bi kolonija obstajala in bi zaradi njega lahko dobili dovoljenje, ker je dal svoj pristanek, kar se tiče higienskih razlogov. Svetoval je, naj bi se delegacija obrnila do prefekta. To so delegati tudi storili, ker pa je bil g. prefekt zadržan, jih je sprejel podprefekt.

Ta se je na kratko opravičil, da letos on nima več opravka s kolonijami. Pokrajinski svetnik Nanut je nato omenil, kar je izjavil pokrajinski zdravnik, in je izrazil sum, da so v ozadju politični razlogi, ki so narekovali ukaz za ukinitev kolonije. Podprefekt na to ni odgovoril, temveč je napotil delegacijo h kabinetnemu načelniku, češ da ima on opravka s to zadevo.

Kabinetni načelnik se je opravičeval, da o tem ničesar ne ve.

Pokrajinski svetnik Nanut je nato obrazložil, da so oblasti že večkrat pokazale svojo nenaklonjenost do slovenske šole in do drugih vzgojnih ustanov in da se zdi, da je njihov končni cilj, te ustanove onemogočiti in uničiti. Zato nam prihodnje leto ne kaže drugega, kot da organizirajo goriške slovenske organizacije počitniške kolonije za svoje otroke med južnotirolskimi Nemci, ki nas ne gledajo tako sovražno, kot pa italijanske oblasti v goriški in videmski pokrajini.

Kabinetni načelnik je nato obljubil, da bo zadevo še enkrat predložil prefektu. Obenem je obljubil, da bo čimprej telefonično obvestil občino v Naborjetu, pod katero spadajo tudi Ukve, o sklepih prefekture.

To svojo obljubo je načelnik tudi držal, toda tako, da je včeraj, 1. t. m., sporočil občini Naborjet, naj se slovenska počitniška kolonija v Ukvah takoj zapre, ker da ostane prvotni odlok v veljavi.

Posledica tega sklepa je, da morajo goriški otroci že v ponedeljek 4. t. m. zapustiti Ukve in se vrniti domov, ker jim «demokratične» oblasti v Vidmu prepovedujejo celo uživanje planinskega zraka, pa čeprav na slovenski zemlji.

Pripomniti moramo, da so italijanske oblasti svojčas odbile kolektivno dovoljenje za kolonije v Jugoslaviji. Kam naj torej gredo slovenski goriški otroci na počitniške kolonije?

Počitniška kolonija, ki jo je organizirala Dijaška Matica iz Gorice, je obstajala letos že tretje leto. Njen namen je bil, da se slabotnim otrokom iz Gorice in okolice nudi po nekaj tednov oddiha v gorskih krajih, posebno še, ker drugih kolonij za slovenske otroke na Goriškem ni.

Z italijanskimi kolonijami pa imamo slabe izkušnje, ker so tam naše otroke zapostavljali in jih potujčevali ter so jih zato starši rajši obdržali doma, kot pa da bi jih pošiljali v takšne kolonije, od koder so se vračali slabši, kakor pa so jih tja poslali.

Počitniška kolonija v Ukvah je sprejemala letno v štirih izmenah po 120 in več otrok, ki so bili pod dobro nego in skrbnim vodstvom.

Očitno pa tistim videmskim oblastem, ki do sedaj še niso odprle niti ene slovenske šole za 50.000 svojih slovenskih prebivalcev, ni bilo prav, da bi imeli na njihovem področju slovenski otroci iz Gorice počitniško kolonijo, kjer bi lahko govorili po slovensko.

Tu moramo iskati pravi vzrok za odlok o ukinitvi te kolonije. Vse drugo so le več ali manj prazne pretveze in gole fraze.

FRANCOSKO-NEMŠKI RAZGOVORI
o rešitvi posarskega vprašanja

Razgovori se bodo nadaljevali prihodnji petek - Največja rezerviranost na obeh straneh

PARIZ, 1. — Danes predpoldne so se na francoskem zunanjem ministrstvu začeli francosko - nemški razgovori o Posarju. Francijo predstavlja zunanji minister Schuman, Zahodno Nemčijo pa državni podtajnik v zunanjem ministrstvu prof. Walter Hallstein. Po seji, ki je trajala tri ure, so nemški delegati odpotovali v Švico, kjer se bodo sestali s kanclerjem Adenauerjem, ki je tam na počitnicah. Razgovori se bodo nadaljevali prihodnji petek.

O današnji seji ni mogoče izvedeti nič točnega. V krogih nemške in francoske delegacije kažejo največjo rezerviranost. Francosko zunanje ministrstvo je celo opozorilo, da bi morebitne indiskretnosti lahko povzročale samo še večje težave pri iskanju rešitve tega kočljivega vprašanja.

V pomanjkanju uradnih obvestil je tembolj delaven tisk na obeh straneh. V francoskem tisku opozarjajo na psihološke faktorje in poudarjajo, da bi moral biti sporazum tak, da bi ga tako v Franciji kot v Nemčiji ugodno sprejelo vse javno mnenje. Za tem se skriva namigovanje, da Francija ne more popuščati.

V nemških listih pa se je začela oglašati teza, da bi bilo dobro, da bi evropeizirano Posarje obsegalo tudi del Lotaringije — dežele, ki je v zadnjem stoletju po vsaki vojni menjavala gospodarja. V Franciji ogorčeno zavračajo tako možnost, češ da je predlog za evropeizacijo Posarja «posledica dejanske ločitve Posarja od nemškega državnega ozemlja», da pa noben del francoskega ozemlja ni de facto ločen od matične države.

Kot znano, se je vprašanje Posarja pojavilo kot nenadna ovira za izvajanje pogodbe o Schumanovem načrtu in je skoraj povzročilo polom pariške konference, ki naj bi določila začetek poslovanja «poola». Položaj so rešili s kompromisnim sklepom, da se konferenca o Schumanovem načrtu odgodi do septembra, dotlej pa naj se Francija in Nemčija sporazumeta o Posarju.

NOVO ZNIŽANJE CEN V FLRJ
za dvig življenjske ravni delovnega ljudstva

Z odlokom gospodarskega sveta so bile znižane cene moke, kruha, sladkorja, masti, tobaka in tobačnih izdelkov - Vloga italijanskih socialdemokratov v De Gasperijevi imperialistični igri - Nove provokacije ob jugoslovanski meji

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 1. — V stalnih naporih za stabilizacijo tržišča in zvišanje življenjskega standarda delovnega ljudstva je zvezna vlada s sklepom gospodarskega sveta, ki začne veljati 4. oziroma 6. avgusta, znižala cene kruhu 1 do 6 dinarjev pri kg, moke 1 do 7 din pri kilogramu, sladkorja in masti 10 dni pri kg in tobaka in tobačnih izdelkov za okrog 15 odstotkov. Hkrati je gospodarski svet odločil, da se ukine garantirana preskrba z drvmi in premogom, ki se bosta v bodoče prodajala po svobodno formiranih cenah. Na znižanje dosedanjih prostih cen premoga in drv bo pomembno vplivalo 75-odstotno znižanje prometnih tarif za prevoz premoga in drv, ki začne takoj veljati.

Hkrati z znižanjem cen kruha, moke in ostalih artiklov je zvezna vlada prevzela ukrepe, da se pravočasno zagotovi zadostna količina pšenice in masti za kritje potreb prebivalstva. Z ukinitvijo zajamčene preskrbe s premogom in drvmi se ukinjajo zadnji ostanki sistema distribucije in racioniranja. Najnovejši odlok zvezne vlade bo prispeval k zvišanju življenjskega standarda delovnega ljudstva, ki bo povečano kupno moč lahko porabilo za nakup industrijskih izdelkov, kar bo prispevalo k vskladitvi cen industrijskih in kmetijskih pridelkov in k popolni stabilizaciji tržišča.

Bolgarska vlada nadaljuje s svojim diskriminacijskim ravnanjem proti osebju jugoslovanskega poslaništva v Sofiji. Zastopnik bolgarskega zunanjega ministrstva je danes obvestil atašeja jugoslovanskega veleposlaništva Dizdarevića, da se gibanje osebja jugoslovanske ambasade v Sofiji omejuje na najožji del mesta. Ta najnovejši ukrep bolgarske vlade, ki onemogoča osebju jugoslovanske ambasade v Sofiji gibanje v samem mestu in predstavlja novo kršitev pravic jugoslovanskega diplomatskega predstavništva, ima za cilj, da jugoslovanskim diplomatskim zastopnikom v Bolgariji popolnoma onemogoči opravljanje diplomatskih funkcij.

V članku pod naslovom «Vloga socialdemokratov v igri De Gasperija» piše današnja «Mednarodna politika» v zvezi s sklepom PSDI, da bo bodoči kongres stranke v Trstu, in namenom vodstva stranke, da se v vodstvo stranke vključi tudi zastopnik tržaške socialdemokratske stranke, da ima ta PSDI, ki je glede Trsta prišla popolnoma na pozicije De Gasperija, za cilj, da se pokaže, da je najbolj italijanska stranka, ki je porušila pregrade med Italijo in STO.

«Mednarodna politika» poudarja, da vodstvo PSDI, ki je na zadnjem zasedanju socialistične internacionale v Londonu propadlo s svojimi predlogom, naj socialistična internacionale podpre italijanske zahteve glede Trsta, pričakuje, da bo z uprizarjanjem iredentističnih demonstracij v Trstu prepričalo delegate inozemskih socialističnih strank, ki se bodo udeležile kongresa, da je potrebno podpreti italijanske aspiracije po Trstu. «Mednarodna politika» ugotavlja, da je obisk delegacij socialističnih strank v Jugoslaviji vznemiril ne samo italijanske socialiste, temveč tudi moskovsko «Pravdo», ki je 19. julija na najbolj vulgaren način napadla vse socialiste, ki so stopili v tovariški kontakt s socialistično Jugoslavijo in zaključuje: «Mi smo prepričani, da bodo ti kombinirani napori Kremlja in palače Chigi doživeli isto usodo kot vse slične dosedanje akcije in podtikanja».

Vzhodno od vasi Kojilovo na jugoslovansko-bolgarski meji so 30. julija bolgarski vojaki imeli strelne vaje v neposredni bližini meje. Med vajami so bolgarski vojaki streljali v smeri meje in pri tem ranili jugoslovansko državljanko Siraličevo, ki je pasla krave 600 m od mejne linije.

Iz Romunije poročajo, da se po nalogu romunske policije odpuščajo iz službe številni tuji državljani, med njimi tudi jugoslovanski državljani, ki so ostali brez sredstev za življenje in katerim romunske oblasti onemogočajo povratek v domovino. Romunske oblasti želé s tem sklepom prisiliti jugoslovanske državljane, da stopijo v romunsko obveščevalno službo.

Te dni bosta prispela v Jugoslavijo holandska profesorja in strokovnjaka za pedologijo Viljem Alvogel in Folkert Hellmig, ki bosta med svojim trimesečnim bivanjem v Jugoslaviji po nalogu FAO proučevala možnost namakanja zemlje v raznih krajih Jugoslavije.

Na predlog jugoslovanskega delegata Ninčiča je komite za kolektivne ukrepe OZN na današnji seji sprejel predlog, da za podkomite za gospodarske ukrepe, ki proučuje probleme gospodarskih sankcij proti napadalcu, vzame v pretres vprašanje pomoči državam, ki so žrtve gospodarske agresije, gospodarskega pritiska odnosno blokade s strani napadalca.

Danes zvečer so sporočili, da bo 7. avgusta prispel v Jugoslavijo carigrajski župan Fahredin Kerim Gokai. Kmalu za njim bo prispela tudi delegacija turških parlamentarcev, ki bo, podobno kot nedavno obisk grške parlamentarne delegacije, potrdila prijateljske odnose med Jugoslavijo in Turčijo.

B. B.

Faruk in njegova prtljaga

KAIRO, 1. — Običajno dobro poučeni arabski dnevnik «Al Ahram» piše danes, da je general Nagib poslal poveljniku jahte «Mahrusa» po radiu nalog, naj pregleda Farukovo prtljago in naj ne dovoli izkrcanja kovčkov z dragocenostmi, zlatom in egiptovskimi starinami. Toda Faruk, trdi list, se je uprl preiskavi 200 kovčkov, ki jih je imel na krovu jahte, nakar je Nagib ukazal, naj se mu ne dovoli stopiti z ladje. Ker pa je poveljnik sporočil, da bo ladja vsak čas zaplula v neapeljsko pristanišče, kjer je zbrana velika množica ljudi, je bil izdan nov ukaz, naj se Faruk sicer dovoli izkrcanje, da pa je treba zadržati prtljago, za kar se bo pobrigalo kasneje egiptovsko poslaništvo v Rimu.

Sodeč po vesteh, ki prihajajo iz Neaplja in Caprija, pa je bila kljub temu izkrcana tudi Farukova prtljaga.

Acheson odpotoval v Honolulu

WASHINGTON, 1. — Zunanji minister Acheson je danes odpotoval z letalom v Honolulu, kjer se bo udeležil sestanka zunanjih ministrov Avstralije in Nove Zelandije, ki bo prihodnji teden. Nocoj se ustavi v San Franciscu in nadaljuje v soboto potovanje.

Ob odhodu je Acheson izjavil, da se bo sestanek sveta vršil v smislu določbe varnostne pogodbe Avstralije in Nove Zelandije z Združenimi državami. Dostavil je:

«Ponovno bomo proučili naše skupne interese in odnošaje na Pacifiku in se razgovarjali o ureditvi bodočih sestankov. Znova moram poudariti, da je pogodba med Združenimi državami, Avstralijo in Novo Zelandijo nov korak za ojačenje miru na Pacifiku in svetu. Prepričan sem, da se bodo razgovori v Honolulu vršili v duhu uvoda pogodbe, ki poudarja vero Avstralije, Nove Zelandije in Združenih držav v cilje in načela listine ZN in njihovo željo, da bi živeli v miru z vsemi narodi».

Letalo, s katerim je Acheson odpotoval v Honolulu, je moralo pristati v Denveru zaradi okvare na enem izmed motorjev. Vendar so okvaro kmalu popravili in je letalo lahko nadaljevalo pot.

RIO DE JANEIRO, 1. — Avstrijski zunanji minister Karl Gruber je danes z letalom odpotoval iz Ria v San Paolo, kjer bo ostal pri tamkajšnjem guvernerju do 4. avgusta.

Tuniški bej zavlačuje

TUNIS, 1. — Tuniški bej je sklical danes politične, verske in gospodarske osebnosti iz Tunizije in jim predložil francoski načrt za reforme. Pozval jih je, naj se posvetujejo in naj mu povedo svoje mnenje v treh tednih. Bej je izjavil, da je «važnost načrta reform tolikšna, da se morajo vsi Tunizijci združiti z njim v odgovoru Franciji, pa naj bo ta kakršna koli». Na seji so ustanovili komisijo 12 članov, ki bo proučila načrt in sestavila poročilo o njem.

Po avdienci pri beju so se udeleženci razgovarjali z bejevim najstarejšim sinom, ki je znan po svojih nacionalističnih čustvih.

Jutri bo ministrski predsednik Bakuš izročil beju pismo francoskega generalnega rezidenta, ki poziva beja, naj se čimprej odloči. Po ustavi ima namreč bej edini pravico, da s svojim odlokom uveljavi izvajanje reform.

V Tunizu, kjer imajo francoske predloge za nezadostne, menijo, da poskuša bej pridobiti na času. Poudarjajo tudi, da na sejo niso bili povabljeni člani Bakuševe vlade, kar bi dokazovalo nezaupanje, ki ga ima bej do ministrov.

Pomorska nesreča v Franciji

BOUOGNE SUR MER, 1. — Davi ob 5.30 je minolovec «Pas De Calais II» zadel ob morsko mino. Silovita eksplozija je preklala ladjo na dvoje in takoj ubila več mornarjev. Po zadnjih vesteh so trije člani posadke minolovca mrtvi, 8 je izgubljenih, 6 pa hudo ranjenih.

Italijanski karabinjerji gredo iz Eritreje

ASMARA, 1. — Tik pred uveljavljenjem eritrejske ustave in pred ustanovitvijo krajevne vlade, morajo karabinjerji po 70 letih zapustiti bivšo italijansko kolonijo.

Kronanje Elizabete II.

LONDON, 1. — Minister za javna dela David Eccles je imel danes tiskovno konferenco, na kateri je poročal o podrobnostih in dal nekaj pojasnil v zvezi s pripravami za kronanje kraljice Elizabete II., ki bo v juniju prihodnje leto. Eccles je zagotovil, da bo njegovo ministrstvo storilo vse, kar bo mogoče za uspeh velikega dogodka in bo zlasti poskrbljeno za okrasitev mesta.

V Westminstrski palači, kjer bodo kronali Elizabeto, bo prostora za 7.600 oseb. Ob cestah, koder se bo odvijal sprevod, pa bodo zgradili tribune z 98.000 sedeži.

ANGLIJA RATIFICIRALA
bonnske pogodbene sporazume

Po dvodnevni debati, v katero so posegli Eden, Dalton, Shinwell in drugi, je spodnja zbornica ratificirala pogodbene sporazume z Zahodno Nemčijo in odobrila nemško oborožitev

Trgovski sporazum med Anglijo in ČSR

LONDON, 1. — Po debati, ki je trajala dva dni, je britanski parlament danes popoldne odobril ratifikacijo pogodbenih sporazumov z Zahodno Nemčijo, ki so bili podpisani 26. maja v Bonnu. Odobrila je tudi protokol k atlantskemu paktu, ki se tiče pogodbe o ustanovitvi evropske obrambne skupnosti, ki je bila podpisana 27. maja v Parizu.

Za laburistično opozicijo je danes govoril bivši finančni minister Hugh Dalton, ki je spopolnil včerajšnji Shinwellov govor. Dalton je poudarjal negovor. Dalton je poudarjal nevarnost, ki jo pomeni za Evropo močno oborožena Nemčija, ki ima teritorialne zahteve proti sosedom. Pri tem se je Dalton učinkovito poslužil Churchillovih spisov o Nemčiji; omenil je tudi rapalsko pogodbo med ZSSR in Nemčijo kmalu po prvi svetovni vojni in pogodbo Molotov - Ribentropp iz leta 1939. Končno je Dalton pozval zbornico, naj odgodi odobritev pogodbenih sporazumov do začetka jesenskega zasedanja. Spodnja zbornica gre namreč jutri na počitnice, ki bodo trajale dva meseca.

Diskusija se je začela z govorom podtajnika v zunanjem ministrstvu Anthonya Nuttinga, ki je trdil, da bi odgoditev ratifikacije pomenila oslabitev zahoda in obenem povečala sovjetsko nepopustljivost. Zanikal je tudi, da bi ratifikacija lahko prejudicirala izid morebitnih pogajanj z ZSSR. O nedavni izmenjavi not med Anglijo in ZSSR je Nutting dejal, da so bila Moskvi pogajanja že ponudena, in da je zdaj ona na vrsti, da dokaž dobre volje. Nutting je nato zanikal, da bi pogodbeni sporazumi mogli povzročitvi dokončno razdružitev Nemčije.

Zadnji v diskusiji je govoril Eden, ki je izrazil svojo simpatijo za zamisel evropske obrambne skupnosti, ki «končno ustvarja tovariške odnose med Francijo in Nemčijo», in menil da Nemčije ni mogoče več obravnavati «z nekdanjo prizadetostjo», niti ni mogoča njena brezkončna okupacija. Ratifikacija pogodbe, je dejal Eden, ne bo ovirala, temveč bo povečala možnosti za štiristransko konferenco. Končno je Eden dejal o oboroževanju ostalih atlantskih dežel, da računajo, da bodo pošiljke ameriškega orožja deželam NATO do 30. junija 1953 dosegle vrednost 6 milijard dolarjev.

Končno je spodnja zbornica s konservativno večino zavrnila laburistično resolucijo, ki je predlagala odložitev ratifikacije pogodbenih sporazumov, z 294 glasovi proti 260 in nato odobrila ratifikacijo z 293 proti 253. Zdi se, da se je 13 laburističnih poslancev vzdržalo glasovanja o laburistični resoluciji, 20 pa glasovanja o ratifikaciji. V spodnji zbornici uradno ne registrirajo vzdržanih glasov, vendar se zdi, da so se vzdržali poslanci tako z zmernega kot z levega krila laburistične skupine. Gotovo je, da sta se vzdržala bevanista Crossman in Hudson, nepomirljiva sovražnika nemške oborožitve, enako pa tudi germanofilska laburista Paget in Bellanger (ta je tudi v diskusiji izjavil, da ne bo glasoval za resolucijo svoje stranke), ki pripadata Attleejevemu krilu in ki zagovarjata takojšnjo oborožitev Nemčije brez kakršnih koli pogojev.

Današnje glasovanje pomeni po mnenju političnih krogov začetek konca skupne akcije vlade in opozicije v zunanji politiki.

Anglija je sklenila nove trgovske sporazume s ČSR. Anglija bo izvažala surovine in stroje v zamenjavo za sladkor, les in industrijske izdelke. Minister za trgovino Peter Thorneycroft je razložil spodnji zbornici, da je bil sporazum sklenjen po načelu «do ut des» (daj - dam). To je prvi trgovski sporazum, ki ga je letos Anglija sklenila z državami sovjetskega bloka, in sloni na petletnem angleško - češkoslovaškem sporazumu iz leta 1949 po katerem je ČSR zdaj še dolžna Angliji 15 milijonov funtov šterlingov.

DUNAJ, 1. — Tukajšnji tisk poroča, da pregleduje vse romunske kolhoze posebna sovjetska delegacija inženirjev, poljedelcev in delavcev.

SKLEP DRŽAVNEGA SVETA O REŠITVI USTAVNE KRIZE V EGIPTU:

VLADA BO IMENOVALA
začasni namestniški svet

Dvoboj med Nagibom in vafdisti o načinu rešitve ustavne krize se je končal z Nagibovo zmago - Razpuščena politična policija - Besedilo Nagibovega pisma Faruku - Družine angleških vojakov se bodo vrnile v Egipt

KAIRO, 1. — Ministrski predsednik Ali Maher je kot vojaški guverner Egipta danes z vojaškim odlokom odpravil egiptovsko politično policijo in «posebni odsek» notranjega ministrstva. Sklep je utemeljil z nezadovoljstvom, ki ga je povzročalo delovanje teh dveh organizmov.

Državni svet pa je po peturnem posvetovanju sklenil z 9 glasovi proti enemu, da ni nobene pravne ovire, da vlada imenuje začasni namestniški svet ker je bil parlament razpuščen. Začasni namestniški svet bo izvrševal ustavne kraljevske dolžnosti do izvolitve novega parlamenta, ki bo postavil stalni regentski svet.

O načinu postavitve namestniškega sveta so dalj časa niso mogli dogovoriti, ker egiptovska ustava ne predvideva kraljevega odstopa. To je dalo povod za obširne pravne diskusije, za katerimi pa se je v bistvu skrivala politična borba med vlado oziroma Nagibom in med vafdistično stranko.

Vafdisti so hoteli izkoristiti dejstvo, da so v parlamentu, ki ga je marca razpustil bivši kralj Faruk, razpolagali z dvetretjinsko večino in so zato zagovarjali tezo, da je treba uporabiti določila ustave za primer kraljeve smrti. Po teh določilih je treba v 10 dneh po izpraznitvi prestola sklicati parlament, tudi če je bil medtem razpuščen, pa novi še ni bil izvoljen.

Vlada pa se je nagibala k stališču, da je kraljev odstop izjemen primer, ki ga ustava ne predvideva in da je za njegovo rešitev treba poseči po izvenustavnih sredstvih.

Zdi se torej, da se je prvi dvoboj med vafdom in Nagibom končal z Nagibovo zmago. Možno je, da se bo ta dvoboj poostril, če bo vlada resno vztrajala pri svoji zahtevi političnim strankam, naj izvedejo čiščenje v lastnih vrstah. Vafdistični vrhovi so namreč prav tako zapleteni v številne nečedne zadeve, čeprav so bili njihovi dobički morda nekaj manj mastni, ker pač niso bili vedno tako blizu korita kot neposredna Farukova okolica.

Nagibovemu pozivu, naj vse stranke prikažejo svoj program, sta se danes odzvali vafdistična stranka in «Združenje mohamedanskega bratstva». Vafdistični program govori o reformah, vendar se izogiba omembe socialnih reform, ki so v Egiptu najbolj potrebne, in jih mimogrede odpravlja samo z željo po «izboljšanju življenjske ravni revnih slojev». Vafdisti hočejo nadalje demokratizacijo javnega življenja in reforme v šolstvu. Mohamedansko bratstvo pa zahteva «postopno uvedbo življenja po Koranu».

Veleposlaništvo ZDA v Egiptu je danes sporočilo, da bo veleposlanik Jefferson Caffrey jutri z letalom odpotoval iz Aleksandrije v Kairo, kjer bo «napravil in sprejel nekaj važnih obiskov». Veleposlaništvo ni dalo podrobnih pojasnil.

Danes zjutraj so oboroženi oddelki policije nadomestili v Kairu vojaške straže, ki so od državnega udara stale na vseh važnih točkah mesta. Nagib pa je danes zatrdil, da «poslanstvo vojske še ni popolnoma izpolnjeno» in svaril prebivalstvo pred «izdajalci in njihovimi agenti».

Danes so objavili popolno besedilo pisma, s katerim je Nagib zahteval od Faruka naj odstopi. Pismo se glasi:

«V imenu častnikov in vojakov egiptovske vojske opozarjam vaše veličanstvo:

1. na trpljenje dežele v času zadnje generacije zaradi slabega upravljanja državnih poslov in nespoštovanja ustave s strani vašega veličanstva, zato ker vaše veličanstvo prav nič ni skrbelo za varnost in blaginjo ljudstva, tako da so se državljani stalno bali za življenje in premoženje in da si je Egipt pridobil v svetu zelo slab glas;

2. na ravnanje vašega veličanstva, ki je podpiralo izdajalce in dobičkarje in jim dajalo zaščito, da so se lahko obogatili na račun ubogega stradajočega ljudstva;

3. na posledice, ki jih je vse to imelo v palestinski vojni, na škandal neuporabnega orožja in poseganje vašega veličanstva v preiskavo zaradi tega škandala, ki je uničilo zaupanje v pravico.

Zaradi vsega tega, na kar sem opozoril, zahtevam v imenu oboroženih sil in naroda, da se vaše veličanstvo odpove prestolu v prid prestolonaslednika Ahmeda Fuada še pred poldnevom in da zapusti deželo do 18. ure istega dne, soboto 26. julija 1952.

Oborožene sile bodo imele vaše veličanstvo za odgovorno za vse polsedice, ki bi nastale, če ne bi hoteli odstopiti».

Kot znak pomirjenja v Egiptu in kot morebitni dober znak za bodoče odnose z Anglijo so danes sprejeli izjavo angleškega zunanjega ministra Edena, da bodo družine angleških vojakov na področju Sueškega prekopa lahko spet odšle k njim. Družine so bile evakuirane iz Egipta ob začetku anglesko-egiptovske krize. Eden je dejal, da bodo družine lahko odšle že ta mesec.

Kratke vesti

SYDNEY, 1. — V sydneyskih ladjedelnicah stavka 3.000 delavcev, da bi doseglo ureditev notranjih razmer v tovarni.

★

PORT ELIZABETH, 1. — Policija je danes aretirala 175 domačinov, med temi 43 žensk, češ da se niso držali določb o posebnih prostorih, določenih za domačine na vlakih. Skupno je bilo v Port Elizabethu aretiranih od začetka protivladne kampanje 560 domačinov.

★

DUNAJ, 1. — Na Tirolskem je včeraj divjal snežni metež. Protestantski župnik iz Londaua, 59-letni Karl Scheidel, je v metežu zašel in padel v 80 m in globok prepad.

★

BUENOS AIRES, 1. — Devetega avgusta bodo truplo Eve Peron prenesli iz palače ministrstva za delo v parlament. Ob tej priliki bodo pokojnici izkazali vojaške časti, ki so jih deležni le predsedniki republike. Javljeno je bilo nadalje, da bo maziljenje trupla Evite trajalo skoraj leto dni. Predsednik Peron je v tej zvezi izjavil: Na ta način se bo truplo ohranilo za vse čase, tako kakor je želela Evita.

Zdravstveni minister Carrillo je ukazal izdelati posebno baklo, ki bo gorela 100 let v spomin Peronove žene. Bakla bo visoka 1.64 m in bo tehtala 100 kg, na njej pa bo napisano «V polnem dnevu je nastala noč». Prižigali jo bodo 26. vsakega meseca ob 19.25 in ugašali ob 20.25, to je ob uri Evine smrti.

★

WASHINGTON, 1. — Senatorja Russel Long in Wayne Morse bosta v torek odpotovala na inšpekcijo ameriških letalskih oporišč razmeščenih od Severnega pasu do Južne Afrike. Proučila bosta v prvi vrsti gospodarska vprašanja v zvezi z delovanjem teh oporišč in skušala najti način, ki bi omogočil štednjo.

★

PAKERSFIELD, 1. — Na področju Pakersfielda v Kaliforniji so včeraj ponovno zabeležili dokaj močan potres, ki pa ni zahteval žrtev.

★

BERLIN, 1. — V zapadnem sektorju Berlina je policija zaplenila okrog 100 kg listov, revij in brošur s kominformistično propagando. Ves ta papir je bil zaplenjen v 27 stanovanjih med preiskavo na področju Neukoellna.

★

TOKIO, 1. — Neurja, ki že nekaj časa divjajo nad goratimi predeli srednje Japonske so povzročila smrt devetih oseb. O 22 osebah ni nikakih vesti.

★

DALLAS (Texas), 1. — Predsednik astronomskega združenja v Texasu Brewer, je izjavil, da bi leteče plošče lahko bile zračne ladje, poslane s kakega planeta.

DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI

Danes, sobota 2. avgusta
Alfonz, Bojan
Sonce vzide ob 4.49 in zatone ob 19.32. Dolžina dneva 14.43. Luna vzide ob 17.15 in zatone ob 0.10
Jutri, nedelja, 3. avgusta
Lidija, Mirača

Sklepi pokrajinskega upravnega odbora za razne občine goriške pokrajine

GORICA, 1. — Pod predsedstvom prefekta dr. Giammicheleja se je v sredo 30. julija sestal pokrajinski upravni odbor, ki je odobril sledeče sklepe:

Pokrajinska uprava: plačilo za funkcijo arhivista uradniku Cosolu Candidu; plačilo bolničarju Brumatu Cezarju za delo stavca in knjigoveza.

Občina Gorica: pooblastilo za vztrajanje v tožbi, ki jo je Marilla Novotny vložila proti ustanovi Pelican Batistig de Rothenfeld; potrošniški davek na blago proste cone za drugo šestmesečje 1952; razlastitev zemljišč za kritje potoka Korna in gradnjo ceste; potrošniški davek na blago «ekstra tarifa».

Občina Krmin: podelitev zlate kolajne trem učiteljem; plačilo prof. Alojzu Motzu dodeljenemu tajništvu srednje ločene šole; razširitev občinskega pokopališča.

Občina Kopriva: davek na živino za leto 1953; sprejem mladoletne Bait Ivanke v zavetišče v Osolu.

Občina Dolenje: potrošniški davek za drugo šestmesečje 1952.

Občina Fara: davek na živino za leto 1953; izdatek za napeljavo vode v osnovne šole.

Občina Gradiška: prodaja občinskega zemljišča Bressanu Antonu; pravilnik za dodeljevanje stanovanj v občinskih ljudskih hišah; nakup zemljišča Montine Teodore za gradnjo ljudskih hiš.

Občina Gradež: potrošniški davek na blago «ad valorem» za drugo šestmesečje 1952.

Občina Romans: davek na živino za leto 1953; asfaltiranje občinskih cest v Frati, Romansu in Vilesah; preureditev jarka, v katerega se steka umazana voda v Versi; posojilo 20.000.000 lir pri mestni hranilnici v Gorici za finansiranje javnih del in kritje občinskega proračuna za leto 1952.

Občina Zagraj: prodaja občinskega zemljišča družbi Calcisonzo.

Občina Staranean: potrošniški davek na električni tok za razsvetljavo.

Stari in novi bankovci po 100 lir

GORICA, 1. — Z ministrskim odlokom z dne 4. julija 1952, ki bo v kratkem objavljen v Uradnem listu, so stopili v veljavo novi bankovci po 100 lir, z istim dnem bo Banca d'Italia prenehala z izdajo starih bankovcev po 100 lir, veljavnost katerih bo zapadla 30. junija 1953.

Vesti za trgovce

Zveza trgovcev za goriško pokrajino sporoča vsem včlanjenim trgovcem, da si na njenem sedežu v Ul. IX. avgusta 11 lahko ogledajo sledeče okrožnice: uvoz konjaka in šampanjca iz Francije; izvajanje trgovinskega sporazuma med Italijo in Argentinijo z dne 25. junija 1952; kroženje traktorjev po cestah in ulicah.

Posojilo 30 milijonov lir za stanovanja občinskim uradnikom

GORICA, 1. — Nocoj ob 18. uri se bo na gradu v dvorani deželnih stanov sestal občinski svet. Na tej seji bodo svetovalci proučili načrt za sanacijo Ul. Ascoli, ki je bil že na dnevnem redu prejšnje seje; nadalje bodo razpravljali o posojilu 30 milijonov lir, ki ga občina namerava vzeti v posojilnici za gradnjo hiš za občinske uradnike. Nato bo svet odobril večje stroške za popravilo Trga Julia in Ul. Mattioli, zvišanje plače občinskim nameščencem po zakonu 8. IV. 1952. Na tajni seji bodo imenovali občinskega predstavnika pri pokrajinski komisiji za potrošniški davek.

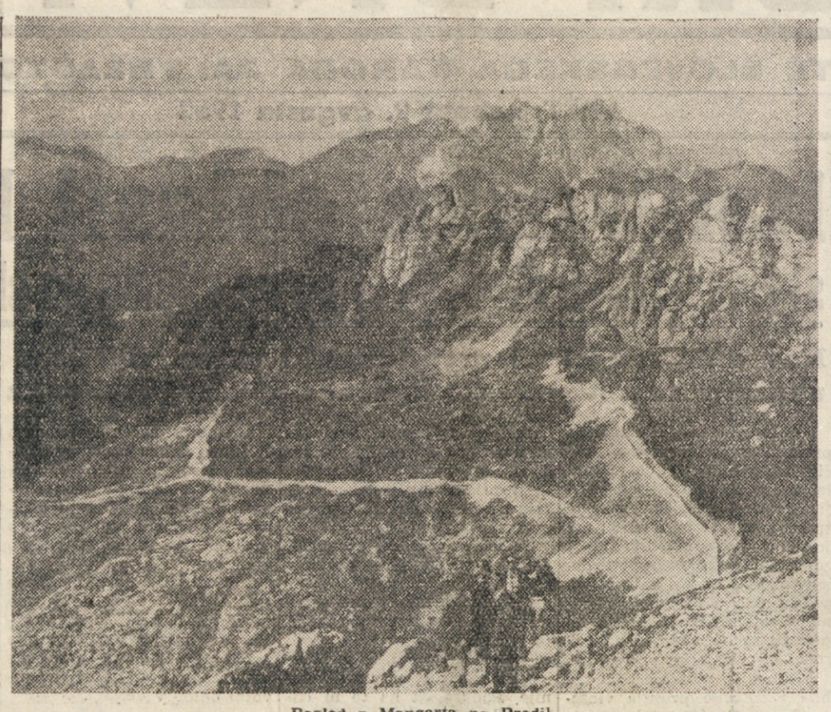

Pogled z Mangarta na Predil.

Zanemaril je rano, pa bo ob nogo

GORICA, 1. — 76-letni Štefan Gasparini je zelo znan v mestu, kamor pride skoraj vsak teden prosit miloščino. Kljub temu pa je lastnik kmečke hišice v Ločniku z nekaj metri zemlje, ki jo obdeluje z veliko ljubeznijo. Hišo so mu v času vojne požgali Nemci, tako da si je moral Gasparini sam urediti svoje bivališče, kakor je pač sam zmogel. Pred nekaj tedni si je Gasparini ranil nogo z železno žico. Kljub temu, da je bila rana precej globoka in žica vsa rjava jo je starček zanemaril. Takrat je posvečal vse svoje moči in misli le svojemu malemu vinogradu. Včeraj pa so se nekateri orožniki ustavili pri njemu in ko so videli v kakšnem revnem stanju je, so nemudoma obvestili rešilni avto Zelenega križa, ki je starčka pripeljal v mestno bolnico Brigata Pavia. Tu so zdravniki po pregledu takoj uvideli, da ni druge pomoči, kakor da mu odrežejo nogo.

Dražba v Doberdobu

DOBERDOB, 1. — Doberdobska občina je z oglasom, ki je objavljen na občinski razglasni deski, razpisala dražbo za prodajo 12 kanadskih topol, ki rastejo ob izvirku doberdobskega jezera. Dražba bo dne 6. t. m. ob 10. uri v občinskem tajništvu. Pogodbene pogoje za nakup topol si vsakdo lahko ogleda v občinskem tajništvu.

Z oglasom na občinski razglasni deski je doberdobska občina nadalje razpisala javni zakup za nabiranje in prodajo starega železa iz zapuščenega vojnega materiala. Zakup bo oddan 6. t.m. ob 10. uri v občinskem tajništvu. Pogodbene pogoje za zakup si interesenti lahko ogledajo v občinskem tajništvu.

Dva nova primera slinavke

GORICA, 1. — Živinozdravniški vestnik, ki ga je izdal pokrajinski živinozdravnik, je v drugi polovici julija zabeležil dva nova primera obolelosti živine na slinavki in parkljevki, in sicer enega v Fari in enega v Gorici. Iz prve polovice julija sta še vedno okužena po tej bolezni dva hleva v Gorici.

V zadnji polovici julija ni pokrajinski živinozdravnik beležil nobenega novega primera obolelosti prašičev na rdečici, vendar so še od prej po tej bolezni okuženi 3 hlevi v Krminu in 4 v Gorici.

Pes je ugriznil

GORICA, 1. — Ko se je danes popoldne 15-letna Franka Maggio iz Ul. sv. Gabrijela 41 igrala s svojimi sovrstnicami je je nenadoma zagrabil za nogo neki pes. Domači so takoj poskrbeli, da jo je starejši brat pospremil v mestno bolnico Brigata Pavia, kjer so ji zdravniki razkužili in obvezali rano na stegnu. Ozdravela bo v 10 dneh.

Predujem kmetovalcem

Pokrajinsko nadzorništvo za poljedelstvo sporoča, da so podružnice Pokrajinskega kmečkega konzorcija v Gorici, Krminu, Gradiški, Romansu in Pierisu začele izdajati bančna nakazila, s katerimi bodo kmetovalci lahko dvignili pri mestni hranilnici v Gorici predujem v znesku 1000 lir za vsak oddan stot pšenice.

Najdena ura

V občinskem policijskem uradu v Vidmu čaka na svojega lastnika ura, ki jo je zgubil v nekem mestnem lokalu. Po predpisanih ugotovitvah jo lastnik lahko dvigne v omenjenem uradu.

Zvišana družinska doklada obrtnikom

Zveza obrtnikov sporoča svojim članom, da je te dni prišlo med Generalno konfederacijo obrtnikov in sindikalnimi organizacijami do sporazuma za zvišanje družinske doklade obrtniškim uslužbencem.

Po novem sporazumu bodo delavci prejeli: po 120 lir dnevne doklade za vsakega otroka, 85 za ženo, 55 za vsakega izmed staršev; uradniki: 153 za vsakega otroka, 100 za ženo in 55 za vsakega izmed staršev.

Sporazum je stopil v veljavo 16. junija, zato bodo nameščenci, ki prejemajo mesečno plačo, deležni poviška družinske doklade od 1. junija dalje, nameščenci s petnajstdnevno plačo pa od 16. junija dalje.

Težke razmere naših gozdarjev

Razna podjetja pa si kopičijo milijone
Nujno potrebna ustanovitev zadruge

Večina mož iz Rezije, Terske in Karnahtske doline, ki niso šli po svetu s trebuhom za kruhom, se bavi z gozdarstvom. Ti delavci so se združili v večje skupine in tako organizirani prevzemajo gozdarska dela pri raznih podjetjih v Karniji ali Kanalski dolini. Podjetja sama niso lastniki teh gozdov, ampak so kupila le drva, oziroma rastoče drevje, bodisi od občinskih uprav ali pa od jugoslovanskih zadrug, odnosno lastnikov, ki imajo na italijanskem ozemlju svoje gozdove.

Skupine naših delavcev delajo pri teh podjetjih, ki jim kljub velikim dobičkom plačujejo komaj tisočak ali kak stotak več na dan, kar je zelo malo, če pomislimo, v kakšnih razmerah morajo delati. Delajo najmanj 12 do 14 ur dnevno, hranijo se izključno le s polento in strom, kot drugače bi potrošili ves zaslužek in spe v zelo slabih lesenih kolibah, katere so si morali zgraditi sami iz smrekovega lubja.

Ena takih skupin dela v Beli peči tik ob jugoslovanski meji pod Mangartom. Tu je zaposlenih 20 delavcev iz Brezij iz tajpanske občine in s temi smo imeli pred nedavnim priliko govoriti. Tako smo tudi videli težke razmere, v katerih morajo delati.

Brežani sekajo gozd, ki ga je kupila za sečnjo firma Kravina-Brenz iz Kanalske doline od gozdarskega konzorcija iz Rateč pri Kranjski gori, ki ima na italijanski strani svoje imetje. Delavci so sklenili s tem podjetjem pogodbo s sledečimi pogoji: les je treba posekati in ga zložiti na cesto, do katere se lahko pride s tovornim avtomobilom. Za vsak kubični meter drv, ki je že na cesti jim trdka plača 1300 lir.

Delo je zelo naporno in slabo plačano, če pomislimo, da zamudi delavec več časa za spraviti drva na cesto kot pa za sečnjo. Skupine si pomagajo s tem, da eni sekajo, drugi pa vozijo na cesto in tretji zopet skladajo. Podjetje pride pri delu na pomoč le v toliko, da posodi vzpenjače za pošiljanje drv od kraja kjer sekajo pa do ceste, drugo orodje kot so sekire, žage in podobno morajo imeti delavci sami. Podjetje ima pri tem ogromne koristi, ker vemo, da prodaja kubični meter drv, ki je postavljen na cesto kar po šest tisoč lir. Drv je pa dosti, saj delavci računajo, da bodo do jeseni posekali več tisoč kubičnih metrov in tako bo kajpada podjetje obogatelo za več milijonov lir, ker delavcem ne nudi niti tehnične pomoči, medtem ko bo ubogi delavec zaslužil do jeseni le toliko, da si bo mogel kupiti obleko, ki jo je pri težkem delu raztrgal. Ali ni to izkoriščanje?

Brežani pa niso zaspani ljudje. Povedali so nam, da bi zelo radi prišli do tega, da bi sami mogli kupiti gozdove in prav zato nameravajo ustanoviti gozdarsko zadrugo. To so dobre zamisli, toda kje so sredstva, kajti te premorejo le podjetja, ker v Italiji vlada ne podpira zadružništva?

V. T.

Predložite prošnje za pokojnino do 31. avgusta

Pokrajinski odsek vojnih žrtev v Vidmu obvešča vse interesente, da 31. avgusta t. l. nepreklicno zapade rok za predložitev prošenj za pokojnino v smislu zakona 10. avgusta 1950 št. 648. Za morebitne nasvete se je treba obrniti med uradnimi urami na sedež «Sezione provinciale vittime civili di guerra», v Vidmu, Ul. Belloni 12.

Iščejo delavce za Novo Kaledonijo

Pri Pokrajinskem uradu za delo v Vidmu so se včeraj začele operacije za sprejem 163 furlanskih delavcev v francosko kolonijo Novo Kaledonijo.

Potrebujejo težake za težka dela v rudnikih železa in niklja. Delovni pogoji so dobri: pogodba velja za tri leta, mesečna plača je 75 tisoč lir za najmanj 40 delovnih ur, nadure bodo plačane še posebej in vsak mesec bodo dodelili nagrade za storilnost. Delavci bodo imeli letno 15-dnevni dopust, plačano vožnjo in hrano v Kaledoniji, povratno vožnjo si bodo morali plačati sami, dobili pa bodo 10 tisoč lir na račun. Po preteku pogodbe bodo dobili za ves čas vožnje domov in tri nadaljne mesece 70 odstotkov plače. Stanovanje je brezplačno, hrana pa stane mesečno 20 tisoč lir.

Prispevajte za KULTURNI DOM

KRATKE VESTI iz beneških vasi

Tajpana

Pred kratkim je imel naš občinski svet sejo, na kateri so razpravljali in tudi sklenili, naj se da županu g. Ivanu Sedolu iz vasi Platišče 15.000 lir mesečno kot honorar. To odločitev so sprejeli vsi občinski svetniki enoglasno, ne da bi pri tem pomislili, da bi to moglo zbuditi med ljudstvom val ogorčenja. In tako je res prišlo do tega. Ko je ljudstvo zvedelo, da bo odslej župan imel plačo je godrnjalo, kajti vsem je znano, da občinska finančna sredstva niso zadostna, da bi se plačevalo župana, ki pride v urad enkrat tedensko.

Moramo beležiti, da občina Tajpana ima preko 4 milijone lir dolga, kar seveda pomeni zelo veliko vsoto za tako revno in malo občino. Če bi ljudje — volivci vedeli, da bo župan stal 180.000 lir za upravljanje občine, prav gotovo ne bi glasovali zanj, ker so imeli na izbiro druge može, ki prav gotovo ne bi zahtevali nikake plače in bi bili morda tudi bolj zmožni pri izvrševanju županskih nalog. Ljudje so torej upravičeni da zahtevajo, naj občinski svet prekliče kar je sklenil.

Ravenca

Tudi naša občina, kakor vse ostale v teh krajih, je v velikih skrbeh zaradi finančnega stanja. Na izredni seji občinskega sveta je župan poročal o stanju občinskih financ, ki ni prav rožnato.

Seveda bo moralo trpeti posledice ljudstvo. V načrtu je bila zgradnja stanovanjske hiše za 2.200.000 lir, toda zaradi slabih finančnih razmer je šel načrt po vodi.

Dreka

Te dni so zopet začele obratovati žičnice v Dreki in na Kolovratu, ki jih rabijo za prevoz sena in lesa in povezujejo jugoslovansko ozemlje z italijanskim.

Pontjak

Večkrat je govora o vodovodu v Pontjaku. Že leta in leta razpravljajo o tej zadevi, toda zdi se, da je še daleč začetek del. Prebivalci Pontjaka, ki je ena izmed največjih vasi občine St. Peter Slovenov, zaman pričakujejo rešitev tega zelo važnega vprašanja.

Zadeva se vleče zelo na dolgo, načrti, proračuni, liveliranja, pregledi in sklepi, da ni konca ne kraja. Kaže, da je zdaj občinska uprava nakupila števce za vodo. S tem pa se v Pontjaku prav gotovo ne zadovoljijo in se jim zdi čudno da kupujejo števce, z deli za vodovod pa bodo začeli bogve kdaj. Voz pred volmi? Pričakujemo, da bodo pri občinski upravi in na višjem mestu končno le razumeli veliko važnost vodovoda za te kraje.

Neme

Ministrstvo za notranje zadeve je dodelilo videmski prefekturi izredno nakazilo 5 milijonov lir za podporo od neurja prizadetim v občini Neme.

Št. Lenart

Videmska prefektura obvešča in vabi vse prizadete, naj do 14. avgusta predložijo svoje zahteve za odškodnino in plačilo povzročene škode ali razlastitve zemljišč pri gradnji vodovoda v Klastri in Groblji, ker bodo sedaj preizkusili vodovod in plačali gradbenemu podjetju Enrico Tosolini zadnji obrok.

Čedad

Pred dnevi je šla s kolesom proti Cedadu 35-letna Marija Zovzussi iz Spere, dohitel jo je avto, ki je drvel z veliko brzino v isto smer, in jo močno zadel. Ženska je zaradi sunka padla na tla, mimoidoči so ji priskočili na pomoč in jo odpeljali v civilno bolnišnico. Šofer, ki jo je povozil, pa se ni niti ustavil in je dirjal naprej. Zovzussijeva se je popraskala po kolenu in po desni roki.

Terska dolina

Na prelazu Tanameja, preko katerega vodi cesta, ki gre od Tarčenta do Belega potoka in Žage pri Bovcu, stoji lep hotel, ki je last nekega kmeta iz Tera, ki žal ne zna ceniti svojega imetja. Okolica je očarljiva, zrak je čist, saj je v višini 850 metrov, mimo vodi tudi dokaj dobra avtomobilska cesta, in pri vsem tem spušča v nemar tak kraj, ki bi mu lahko prinašal velike dohodke. Pred nedavnim je prišlo semkaj več izletnikov, ki so nameravali ostati tam par tednov, da bi se navžili svežega zraku in otresli vsakdanjih skrbi, a so se morali vrniti še isto noč nazaj, ker lastnik nima opremljenih sob, dasiravno ima hotel 4 sobe prazne v prvem nadstropju. Poleg hotela pa je tudi mala wekend hišica, ki bi mogla dati prenočišče mali družini.

Pred leti je bil lastnik tega hotela neki Italijan iz Tarčenta, ki je znal izkoriščati vrednost tega kraja in je zato tudi vse lepo uredil in privabil takrat tudi dosti izletnikov. Vse je kazalo da bo ta hotel kmalu postal turistično središče okolice. To bi brez dvoma uspelo, če ne bi prodal svojega imetja sedanjemu lastniku hotela zaradi neprijetnih družinskih razmer.

Štupca

Pred dnevi je bila v naši vasi zelo huda nevihta, ki je povzročila mnogo škode. Nadiža, ki teče ob naši vasi, je preplavila nad 20 hektarov polja. Mnogo pridelka je voda odnesla, kar je ostalo je pa zelo poškodovano in zato bodo čutili posledice vsi naši kmetje.

Da se ne bi ponavljale vse take poplave bi morala seveda vlada poskrbeti za gradnjo rečnega nasipa, kajti če tega ne stori bo naš pridelek vedno v nevarnosti.

10 dnevni izlet v Dalmacijo

«Adria - Express» priredi od 24. avgusta do 2. septembra 1952
IZLET PO DALMACIJI
Vpisovanje od 21. 7. dalje.
Ker je število prostorov omejeno, naj se interesenti čimprej javijo.

5-DNEVNI IZLET V DALMACIJO

Od 4. do 8. septembra priredi «Adria - Express» 5-dnevni izlet v Dalmacijo z naslednjim sporedom: Odhod iz Trsta s parnikom «Dalmacija» ob 4. uri zjutraj. Obisk Opatije, Raba, Zadra, Sibenika, Splita, Dubrovnika, Kotora in zopet Splita. Prekinitev vožnje na Rabu, v Splitu in Dubrovniku in na povratku zopet v Splitu, kjer si bodo izletniki ogledali mesto in prenočili. Prvovrstna hrana na ladji. Z vpisovanjem pričnо takoj. Cena vožnji (vključena hrana in prenočišče) je lir 14.350. Pri vpisu plača vsak izletnik polovico vsote, dva dni pred odhodom pa se ostanek.

Ker je število izletnikov omejeno, prosimo, da se zainteresirani čimprej vpišejo. Vpisovanje pri «Adria-Express», Ul. Fabio Severo 5-b.

Ponovili bodo zaključek festivala na Nadiži

Kakor smo že poročali, se je festival na Nadiži zaključil bolj klavrno zaradi slabega vremena v ponedeljek, medtem ko je bilo v soboto in nedeljo krasno vreme.

Mnogo ljudi je pričakovalo prav zadnji dan zaradi pestrosti sporeda, zato je odbor «Pro Firmano» sklenil, da bo v nedeljo 3. t. m. in v ponedeljek pravi zaključek festivala. Na zaključnem sporedu so orkester Marti, vokalni koncert, folklorna dunajska skupina ter umetni ognji. Seveda ne bo primanjkalo izvrstnega domačega vina.

Ob priliki bo v nedeljo, če bo lepo vreme, peljal iz Vidma v Čedad izredni vlak, ki se bo vrnil v Videm v ponedeljek ob 1.52.

Zaprti sladoledarni

GORICA, 1. — Ker niso pri izdelovanju sladoleda upoštevali higienskih pravil, je goriški prefekt odredil, da bosta za tri in štiri dni kazensko zaprti sladoledarni: Calligaris Evgenija vd. Valentinis v Tržiču, Minca por. Ballarini Jakobina v Ronkah.

Za prenos posmrtnih ostankov padlih v vojni

VIDEM, 1. — Zveza družin padlih v vojni sporoča, da 12. oktobra zapade rok za sprejem državne podpore za prenos posmrtnih ostankov vojakov in civilistov, ki so padli zaradi vojnih dogodkov na državnem ozemlju.

Opozarjamo, da rok zapade nepreklicno 12. oktobra in ne bo podaljšan.

Družinske doklade uslužbencem v trgovini

Po novem sporazumu, ki so ga 25. t. m. podpisali na ministrstvu za delo v zvezi s povišanjem družinske doklade trgovskim uslužbencem in nameščencem, bodo trgovski nameščenci in uslužbenci od 16. junija dalje prejemali družinske doklade v sledečih zneskih: za vsakega otroka po 153 lir dnevno, 918 lir tedensko in 3978 lir mesečno; za ženo po 100 lir dnevno, 600 tedensko, 1300 petnajstdnevno in 2600 mesečno; za starše 55 lir dnevno, 330 tedensko, 715 petnajstdnevno in 1430 mesečno.

Nova lestvica za družinsko doklado velja tako za uradnike kot za tudi za delavce.

Delavci in uradniki s tedensko ali petnajstdnevno plačo bodo prejeli družinsko doklado po novi lestvici že od 16. junija 1952 dalje, vsi ostali pa od 1. junija 1952.

Izjava o dozdevni smrti

Buttolo Marija Ana por. Lettig, iz Stolbice je vložila na sodišču v Tolmeču prošnjo za izjavo o dozdevni smrti očeta Buttola Odorica pok. Antona in Markon Marije, ki je bil rojen v Ravnici 21.5.1867, in umrl verjetno ob 16. uri, dne 22. septembra 1944 pri Codroipu.

Predsednik sodišča poziva vse, ki vedo kakšno novico o tem, naj jo sporočijo v roku 6 mesecev.

KINO

VERDI. 17: «Cilj X», M. Stewens in A. Nicol.
VITTORIA. 17: «Druga žena», R. Joung.
CENTRALE. 17: «Prehod Bahama», D. Hayden in M. Caroll.
MODERNO. 17: «Divja ljubezen», R. Scott in J. Wyatt.
ESTIVO. 21: «Čudovita pustolovščina», barvni film.
Na prostem v Standrežu. 21: «Glas v nevihti», L. Oliver in M. Oberon.

ADRIA EXPRES
ADEX IZLETI
16. IN 17. AVGUSTA 1952
IZLET V
Ajdovščino Vipavo *in na* **Bled**
Vpisovanje do 2. avgusta 1952 pri «Adria-Express», Ul. F. Severo 5 b; tel. 29243.

NA VELIKEM IGRIŠČU STADIONA „PRVI MAJ"
nastopi v ponedeljek 4. avgusta
„TAMBURICA"
S KONCERTOM IN PLESI

Skupino sestavljajo sinovi jugoslovanskih izseljencev - študenti iz Pittsburga, ki so v Ameriki zelo priljubljeni zaradi svojega svojevrstnega programa. Ta obsega petje narodnih pesmi, plese, solo točke itd.
Vstopnice so v prodaji v veži tiskarne, Ul. S. Francesco 20, dnevno od 11. do 13. in od 17. do 19. ure. Telef. 29-477.
Ne zamudite edinstvene priložnosti!

IZ TRŽAŠKEGA DNEVNIKA

OB 50. PREMIERI NAŠEGA GLEDALIŠČA

(Nadaljevanje s prve strani)

tev. S tremi deli si je gledališče postavilo najvišje naloge, ki naj vodijo njegov pot stalno navzgor. Sezona se je začela z «Gospodo Glembajevimi» Miroslava Krleže v režiji dr. Gavelle. S predzadnjo premiero je gledališče postavilo na oder Ibsenovo «Noro». Z zadnjo, «Romeo in Julija», se vrača k Shakespearu, ki se ga je prej lotilo samo enkrat.

Sedemletni napori uprave Slovenskega narodnega gledališča, da bi gledališče prišlo do stalne dvorane, da bi moglo razširiti svoje kulturno delo z gostovanjem po večjem številu manjših dvoran, so imeli do zdaj zaradi neumevanja ali nebrižnosti ZVU bolj skromne uspehe. Zadnji dve sezoni je to stanje ublažilo dejstvo, da je zavezniški Avditorij, kakor drugim organizacijam, ki nimajo svoje dvorane, dostopen tudi Slovenskemu narodnemu gledališču. Vendar je to nezadostna, zasilna pomoč, ker Avditorij, nima odra in si mora Slovensko narodno gledališče postavljati vsakikrat svoj železni oder, kar povzroča velike zamude in stroške.

Uprava Slovenskega narodnega gledališča vodi še zmeraj akcijo za stalno dvorano v mestu, bodisi v občinskem gledališču ali drugje, in skuša biti s svojim delom vseslovenska kulturna ustanova, ki naj druži vse tržaške Slovence. Uprava je z veseljem pozdravila enotno akcijo tržaških slovenskih skupin, ki so 19. marca 1952 izročile Zavezniški vojaški upravi skupno spomenico z zahtevo, da se kot delna odškodnina za gmotno in moralno škodo, ki jo je fašizem povzročil Slovencem in Hrvatom s požigi narodnih domov in uničevanjem njih kulturnih ustanov, zgradi v Trstu Osrednji slovenski kulturni dom. Ta skupna akcija bi se morala nadaljevati in privesti do uspešnega zaključka zlasti zdaj, ko se Slovencem sovražni tokovi zopet krepijo in množijo.

Ob svoji petdeseti premieri se Slovensko narodno gledališče posebno živo zaveda, kakšna vrzel bi bila v tej dobi nastala v kulturni zgodovini tržaških Slovencev, če bi bili protislovenski šovinistični in kominformistični naklepi popolnoma uspeli, če bi se bilo dalo Slovensko narodno gledališče potisniti v ozadje, če bi se ne bilo v zavesti zmage nad fašizmom z odločnostjo, ki jo je Slovencem vlila narodno - osvobodilna borba, postavilo po robu oviram in težavam in izvedlo svojega repertoarja. Priprava petdesetih iger iz slovenskega, slovanskih in tujih slovstev in izvedba stoterih uprizoritev za sto in sto tisoč gledalcev je bila mogoča le zato, ker se je gledališko delo oprlo na veliko načelo bratstva med narodi in tesnega kulturnega sodelovanja z matičnim narodom.

Ta zdrava načela bodo vodila tudi nadaljnje delo Slovenskega narodnega gledališča in njegovo borbo za lastno streho v Kulturnem domu in pozneje v skupnem Narodnem domu. Tisoči in tisoči tržaških in primorskih Slovencev, ki so sedem let zvesto spremljali in podpirali napore Slovenskega narodnega gledališča, bodo obiskovali njegove predstave. Te naj bi bile najstvarnejši izraz enotnosti tržaških Slovencev v borbi za jezikovne pravice in osnovne svoboščine.

Iz jubilejne številke gledališkega lista

Nezgoda z vespo

Okrog poldne se je vozil s svojo vespo po Drevoredu Miramare 23-letni Emanuele Visintin, stanujoč v Viale D'Annunzio 51., ko se je nenadoma pojavil pred njim avto, ki je hotel napraviti ovinek. Visintin je bil že preblizu, da bi se mu lahko izognil in tako je trčil v avto ter se skupno z vespo prevrnil na tla. K sreči si je pri padcu izpahnil le levo nogo ter opraskal koleno, zaradi česar je lahko takoj odšel domov. Avto, katerega je vozil 58-letni Augusto Maineri, stanujoč v Ul. Orazio 4., je le malenkostno poškodovan.

Manjša nesreča v ladjedelnici Sv. Marka

53-letni Giacomo Pecchiari, stanujoč v Miljah je zaposlen v ladjedelnici Sv. Marka, kjer je včeraj upravljal težak žerjav. Ko mu je hotel spremeniti smer se je tako nerodno zapletel, da je padel in si zlomil stegnenico. Ostati bo moral v bolnici 30 do 40 dni.

DRUGA PONOVITEV JUTRI 3. AVGUSTA 1952.
ZAČETEK TOČNO OB 20.30 URI
— Konec ob 23.45 —
Tramvajske zveze: 2, 3, 4, 6, 9. Po zaključku vsake predstave bosta z Rotonde pri Bošketu vozila tramvaja št. 2. in 6. Vstopnice so v prodaji v veži tiskarne, Ul. S. Francesco 20, dnevno od 11. do 13. in od 17. do 19. ure. Telefon 29.477, in v Lonjerju pri Vidi Cokovi, v Ricmanjih pri Mici Berdonovi. Numerirani so samo parterni sedeži. Vstopnici za parter je vključen gledališki list. V primeru dežja, se predstava preloži na poznejši dan.

IZ JUGOSLOVANSKE CONE STO

NOVE UREDBE SODNEGA in gospodarskega značaja

ki učvrščujejo zakonitost in demokratičnost v delu organov ljudske oblasti in poglabljajo delavsko upravljanje gospodarstva

Komandant Vojne uprave Jugoslovanske ljudske armade jugoslovanske cone STO je izdal 13 uredb, s katerimi se razširja na jugoslovansko cono nekaj jugoslovanskih zakonov in uredb Uradni list št. 5, ki je izšel včeraj, prinaša te uredbe s predpisi kako naj se izvajajo.

V uredbah je predvideno, da se razširijo na jugoslovansko cono tudi tisti jugoslovanski predpisi, ki so bili ali ki bodo izdani na osnovi teh zakonov in uredb, ki so bili zaradi njihove važnosti že razširjeni na cono «B». Uporabo teh zakonov, uredb in predpisov bo tolmačil politični svetovalec — predstavnik FLRJ.

Uradni list Vojne uprave prinaša uredbo o razširitvi jugoslovanskega kazenskega zakona ter osnovnega zakona o prekrških na cono «B». Razen tega zakona je razširjenih na cono «B» tudi več uredb vlade FLRJ in sicer Uredba o osnovah poslovanja v gospodarskih podjetjih, o razdelitvi fonda plač, ter o plačah delavcev in nameščencev drž. podjetij, o izvozu in uvozu blaga, o deviznem poslovanju, o plačah v zadrugah ter o plačah delavcev in nameščencev, ki so zaposleni pri privatnih podjetjih. Poleg tega prinaša Uradni list št. 5 uredbe o izmenjavi odloka o ureditvi sodišč, javnega tožilstva, arbitraže ter disciplinske odgovornosti javnih uslužbencev.

Z razširitvijo omenjenih jugoslovanskih zakonov in uredb se učvrščuje zakonitost in demokratičnost v delu organov ljudske oblasti in poglablja delavsko upravljanje gospodarstva v Jugoslovanski coni STO.

Z razširitvijo Uredbe o plačah delavcev in uslužbencev v gospodarstvu je dana možnost delovnim kolektivom in posameznikom, da presežejo sedanji zaslužek, ker ta zavisi od izvršitve samostojnega plana podjetja ter od vsakega delavca in uslužbenca posebej. Višino plače namreč predpisuje podjetje skupaj s sindikatom, minimalno plačo po uredbi pa jamči ljudska oblast. Ostale uredbe, objavljene v Uradnem listu Vojne uprave pa dajejo več olajšav in vnašajo več sistema v samostojnost poslovanja gospodarskih podjetij, ki jih upravljajo delovni kolektivi. Z uredbami o ureditvi sodišč, tožilstva in arbitraže ter o odgovornosti javnih uslužbencev so uvedene odgovarjajoče spremembe v zvezi z dokončno reorganizacijo uprave v jugoslovanski coni STO.

Mogočen uspeh „Romea in Julije"

Odlična igra, krasna scena, prelepi svetlobni učinki, ob spremljavi godbe

Na stadionu «Prvi maj» je Slovensko narodno gledališče igralo sinoči tragedijo «Romeo in Julija» od Williama Shakespeara. Občinstvo je skoro popolnoma zasedlo prostore letnega gledališča. Igralci in igralke so v svojih vlogah s psihološko poglobitvijo in pretehtano mimiko podali like osebnosti, ki so jih predstavljali, tako da je uprizoritev doživela velik uspeh. S tem delom je šla čez oder SNG v Trstu petdeseta premiera, kar pomeni za naše domače kulturno življenje izreden napredek.

Posebno lepa je bila scenerija, ki omogoča povrh vsega, da se razvija igra brez odmorov za posamezne slike. Kostumi in druga razkošna oprema so pravi odraz dobe, v kateri se razpleta dejanje. Komparserija je številna, tako da poživlja dogodke, kjer nastopa mnogo oseb. Režija je skratka izkoristila vso odrsko tehniko, zlasti še luč, da je čim bolje izvedla zamisli dramatika. Vse to je z neko skrivnostjo prepletla scenska godba, ki jo je zložil D. Zebreter potencirala čustveno stran te dramske umetnine.

Publika je za izreden umetniški užitek nagradila igralce, igralke in režiserja z dolgotrajnim ploskanjem. O igri sami bomo prinesli oceno našega gledališkega kritika.

Koncert

Tudi letos prireja turistično društvo koncerte v vili Revoltella. Sezono je otvorila včeraj godba Civilne policije v prisotnosti številnih poslušalcev. Temu koncertu bodo sledili drugi v izvedbah domačih in italijanskih godb. V načrtu je tudi prirejanje dramskih prireditev v parku Revoltella.

Dve vrsti beguncev dve vrsti aktivnosti

V državi Virginiji v Ameriki, v zgodovinskem poslopju prvega ameriškega parlamenta, kjer je bila 1787 sprejeta deklaracija o neodvisnosti, je bila konferenca bivših političnih emigrantov vzhodnih držav. Na konferenci so obravnavali vprašanja: borba proti Sovjetski zvezi in njenemu vplivu v vzhodnih državah, proti «svetovnemu komunizmu» za obnovo «demokratičnih» režimov vzhodnih dežel. Tisk je tej konferenci posvečal precej pažnje, posebno seveda konservativni in desničarski.

Kmalu po tem so bile v Jugoslaviji letne skupščine političnih beguncev iz Bolgarije, Romunije in Albanije, ne morda na mestu, ovitem v tančico zgodovinske romantike, temveč v čisto prozaičnih balkanskih krajih — Nišu, Prizrenu, Svetozarevu. Na govorniških odrih se niso pojavljale take zgodovinsko muzejske osebnosti, kakršne so bile v Virginiji in le nekaj vesti o teh konferencah je bilo objavljenih v domačem tisku.

Konferenca v Virginiji pripada preteklosti. Za njo stoje pobornik povratka na staro — bivši ministri, ki so ostali brez svojih položajev, razni voditelji predvojnih političnih strank, politiki in politikanti, ki jih je zgodovina že zdavnaj prešla. Za konferencami političnih beguncev ne stoje propadli politikanti, temveč ljudske množice. Združenje političnih emigrantov iz Albanije v Jugoslaviji zastopa želje ne-le tistih 5000 Albancev, kolikor jih je po resoluciji IU zbežalo v Jugoslavijo, temveč tudi interese večine albanskega naroda. Na skupščini beguncev iz Romunije je bilo posebno poudarjeno, da ni med njimi nobenega izmed voditeljev reakcionarnih romunskih strank.

Ideja in program teh beguncev v Jugoslaviji ni povratek na staro, temveč borba za novo, proti sovjetsko-satelitski sedanjosti in buržoazno-«demokratični» prihodnosti. «Ne gre tu za opustitev razredne borbe», je poudaril v Svetozarevu voditelj romunskih beguncev v Jugoslaviji, Dimitriu George. V Prizrenu je Albanec Apostol Tenefi dejal, da se bo Združenje političnih beguncev iz Albanije borilo za «demokratično, neodvisno in nedeljivo Albanijo». Program Združenja bolgarskih beguncev, ki je bil sprejet na skupščini v Nišu, poudarja v svoji drugi točki, da je cilj združenja «borba proti sovjetskemu okupatorju do njegovega končnega izgona iz Bolgarije». V tretji točki pa poudarja «borbo za neodvisno, demokratično in progresivno narodno republiko Bolgarijo».

Samo taka borba je realna, ima smisel in odgovarja družbenemu razvoju in zahtevam časa.

Jugoslavija se je vedno borila za novo, proti staremu. Obsoja politiko ZSSR, toda nič manj tistih, ki bi hoteli obnoviti trhle, stare režime, ki jih je čas pregazil. Vprašanje režima vzhodnih držav ni stvar bivših politikov in njihovih sedanjih pokroviteljev, temveč samo ljudstev in njihovih gibanj. Zato tudi daje Jugoslavija zatočišče beguncem, demokratičnim elementom teh držav. Ti begunci niso niti trhli politikanti in sumljivi bivši ministri niti «zdrave sile», ki bi hotele v svoje dežele privesti eksponente tujih interesov. To so ljudje iz ljudstva. Njihova borba je borba za ljudske vlade, a ne za vlade, vsiljene od zunaj.

Kdo bo Stalinov naslednik?

Pariški časopis «Le Monde» začenja svoj članek o morebitnem Stalinovem nasledniku takole: «Ne mine mesec, da se ne bi s te ali one strani razširile alarmantne vesti o Stalinovem zdravju in kadarkoli vzbudi njegovo zdravstveno stanje neko zaskrbljenost, se svet sprašuje, kaj se bo zgodilo, ko bo Stalin umrl. Nihče ni občutil bolje slasti vladanja in slasti oboževanja kakor Stalin, kateremu niso mogli dati edino-le vzdevka nesmrtnosti.»

«Le Monde» nadaljuje nato svoj članek po podatkih Andreja Pierrea, ki je po njegovem mnenju eden najboljših poznavalcev sovjetske stvarnosti. «André Pierre nam najprej prikaže morebitne naslednike Stalina, — piše «Le Monde» — člane politbiroja, te skrivnostne hierarhije, ki drži v svoji oblasti bodočnost dve sto milijonov ljudi ter s pomočjo vlad, katere je sam postavil, tudi bodočnost nekaj desetin milijonov ljudi v satelitskih državah. Vsakega posameznika od teh nam prikaže v vseh njegovih značilnostih, po značaju, težnjah, v političnih špekulacijah in vse to je skrito pred javnostjo pod neko skupno anonimnostjo.» Nato navaja posamezna imena. Stalinovi morebitni nasledniki so naslednji: Molotov, Malenkov in Beria.

«Molotov, ki je verjetno že vnaprej določeni naslednik, je znan intrigant, poln sofizmov. Molotov je mož, ki stalno ponavlja svoj «njet», človek, ki opazuje vse, in ki je postal že pravi umetnik v neskončnem zavlačevanju posameznih pogajanj, s čimer doseže prave uspehe s tem, da utrudi svoje nasprotnike.

Malenkov je po zunanjem videzu bohem, toda v resnici je pravi inkvizitor partije. On bič, opozarja, čisti. Po smrti Ždanova si je utrdil svojo pozicijo s tem, da je odstranil njegove bivše varovance. Če bi Stalin umrl, bi bil on še trši od njega ter bi imel še manj usmiljenja kot Stalin sam.

Malenkov je prijatelj ter zaveznik maršala žandarmerije Berie. Beria nima kake posebne umske sposobnosti, pač pa je človek dejanj, z izkušnjami še iz dobe, ko je bila partija ter vse gibanje še v ilegali.

Dokler bosta ta dva človeka na oblasti, bo tako partija kakor vlada in sploh vsa država predana njima na milost in nemilost. Ta dva in z njima še Molotov, bi predstavljali lahko tisto trojko, ki naj bi vladala Sovjetski zvezi. Prvi bi bil šef birokracije, drugi doktrine in tretji discipline.»

«Le Monde» nato našteva še ostale člane politbiroja, toda njim ne posveča tolike važnosti glede na možnost v nasledstvu Stalina. Potem «Le Monde» nadaljuje: «Stalinova politična oporoka ni znana in tudi način rešitve nasledstva ob Leninovi smrti mu je verjetno v opomin, naj ne piše pripročilnih pisem te vrste. Ali ne bo Stalinov naslednik tisti, ki bo pred vsemi drugimi prvi znal zgrabiti v roke oblast?»

Ko se je neki drugi mož s Kavkaza, ki je pred približno stoletjem ščuval svoja plemena proti Rusom, zanimal za to, kdo bi mu bil naslednik, je dobil tale odgovor: «Spoštovani in veliki poglavar, tebi bo naslednik tisti, v čigar rokah bo ostrejši meč.»

Med Stalinovim ožjim krogom je več «ostrih mečev». In «Le Monde» zaključuje: «Toda Stalin nima sebi enakega. Njegov ožji krog ga je napravil za nadčloveka, za preroka. Stalin je bolj središče težnosti nekega planetarnega sistema kakor pa poosebljenje nekega političnega toka ali struje. Ker pa so iz njega napravili božanstvo, mu ni potrebno skrbeti za naslednika, kajti pojavi božanstva se ne ponavljajo. Kdo bo rešil to vprašanje, meč ali spletke?»

Ta članek v «Le Mondeu» ima eno napako, in sicer to, da precenjuje Stalina. Vsekakor pa je zanimiv kot politična posebnost.

PARTIZANKA - najudobnejši, najmodernejši in najhitrejši parnik jugoslovanske obalne plovbe - je uspešno izvršila poskusno vožnjo

Prejšnji četrtek, zgodaj zjutraj je pod poveljstvom kapitana Frane Bačića odplula na svoje poizkusno potovanje obnovljena ladja «Partizanka». Obnovili ter povsem preuredili so jo v ladjedelnici «Vicko Krstulović» pri Splitu. Pred svojo prvo plovbo se je na ladji zbrala večja množica raznih strokovnjakov ter zastopnikov oblasti, ki so hoteli s svojo prisotnostjo pri poizkusni vožnji dati temu velikemu prazniku delovnega kolektiva ladjedelnice «Vicko Krstulović» ter vse jugoslovanske mornarice še poseben pomen in važnost.

Ladja «Partizanka» ni nova, ampak prenovljena ladja. Pred enajstimi leti se je bivša jugoslovanska ladja «Prestolonaslednik Peter» potopila in je ležala v globini 51 metrov dolgih devet let. Podjetje «Brodospas», ki se ukvarja z reševanjem potopljenih plovnih objektov, jo je ponovno dvignilo iz globine ter jo prepeljalo v ladjedelnico «Vicko Krstulović».

Kdor je tedaj pogledal to ruševino, ki je bila v najboljšem primeru podobna kupu starega železa, pokrita z algami ter školjkami, bi si nikoli ne mislil, da bo iz vsega tega zarjavelega železa kdaj postal lep in celo moderen parnik.

Ladja «Prestolonaslednik Peter» je bila poškodovana 65 odstotkov in temu je pripomoglo še razdiralno delo vode v dolgih devetih letih, ko je ladja počivala v globinah morja. Toda delovni kolektiv se je lotil dela z vso vnemo. Dokler so strokovnjaki šele delali načrte za obnovo, so v ladjedelnici delali najnujnejša dela, in sicer čistili so železo, rušili ter odstranjevali neuporabne dele, z varilnimi aparati so odstranjevali neuporabne kose oboda ter trupa itd.

V vsem tem času pa so tehnični strokovnjaki napravili nad 60 načrtov za preureditev, kajti obnovljena ladja ne bo samo obnovljena v njenih nekdanjih merah, ampak bo povsem izpremenjena in bo najmodernejša, najudobnejša in tudi najhitrejša jugoslovanska ladja za obalno plovbo.

To so bili začetni načrti, ki jih je podjetje in ves delovni kolektiv v dveh letih napornega dela popolnoma izpeljal. Za vsa ta dela, je ob poizkusni vožnji rekel, da se mora Ing. Pavle Mardešić, ki je vodil vsa ta dela, zahvaliti delovnemu kolektivu za ta uspeh. Predvsem moramo vedeti, da je to prvi primer, da se iz takih globin dvigne tako velik objekt, kajti navadno ladje, ki se potopijo tako globoko, pustijo tam za večno. Poleg tega je že začetek popravljanja take ladje, ki je bila tako močno poškodovana, že pravo junaštvo. Če pa k temu dodamo, da je bila ladja celo modernizirana ter mnogo bolje urejena kot prej, gre vsemu kolektivu zares največja čast.

«Partizanka» vozi prvič v splitsko luko.

Kdor je pred vojno imel možnost voziti se s to ladjo v prejšnji njeni obliki, bo videl danes na obnovljeni velikanske spremembe. Namesto ozkih ter nehigienskih prostorov za posadko na pramcu, so sedaj urejene lepe kabine z dvema in eno posteljo, s tekočo vodo ter termičnimi pripravami, z omarami ter mizicami, z zavesami na oknih. To velja za prostor za posadko. Za potnike pa je urejeno tudi zelo lepo, udobno ter okusno

Po načrtih inženirja Laha so uredili na promenadni palubi posebno veliko kavarno, ki je zelo zračna in svetla. Vse stene so izdelane iz najfinejšega lesa, pohištvo pa je zelo udobno in lepo. Iz kavarne vodi širok izhod na prostrano verando, z druge strani pa je velik ter po svoji strukturi posebno lep ladijski bar.

Na prvi palubi, pod prej omenjeno kavarno, je salon za potnike prvega razreda. Vse pohištvo in vsa oprema je iz svetlega materiala in v barvah, ki ne utrujajo oči. Za potnike tretjega razreda sta urejena dva udobna salona, kjer se lahko potniki najprijetneje počutijo.

Najlepši ter posebno urejen je oddelek za matere in otroke. Ta oddelek ima vse, kar je potrebno za udobno daljšo vožnjo in za nego otrok. Tu so malim potnikom in njihovim materam na razpolago pralnice, otroške kopalnice, otroške posteljice, primerne kuhinje ter male mizice in stolčki.

V vseh zaprtih prostorih «Partizanke» je prostora za 300 potnikov. Poleg tega je še 120 udobnih postelj za potnike. Vsega pa sprejme ladja do 1200 potnikov, kar je za obalno plovbo zelo lepo število.

Naši otroci v Tržiču in Radovljici

Tržič

Radovljica

Velika razlika v starosti med možem in ženo ni treba, da je ovira za dober zakon

Tudi v stari zgodovini smo imeli take primere - Med umetniki je mnogo mož, ki so tudi do trideset in več let starejši od žene - Ni tako važno seksualno vprašanje kot duševno razumevanje

Ali je primerno, da se poroči moški z žensko, ki je mnogo mlajša od njega, ali pa ženska z moškim, ki je mnogo mlajši od nje? Na to vprašanje se ne da odgovoriti z da ali ne, ker je preveč zapleteno ter povezano z mnogimi drugimi vprašanji, ki so odvisni drug od drugega.

Pojav porok med mnogo starejšim moškim ter mnogo mlajšo žensko je zelo star. Že pri raznih starih plemenih je bilo to v navadi in ni bil redek primer, ko je moral dati premagani kralj svojo mlado hčerko za ženo zmagovalcu, ki je bil navadno starejši moški.

S tako staro zgodovino pa ne bomo dokazovali tega, ker nam tudi novejša zgodovina zelo izrazito dokazuje, da je bila posebno v «visokih» krogih zelo v navadi poroka med starim bogatim plemičem ter med mlado hčerko nižjega plemiča, ki si je hotel za ceno svoje hčerke priboriti ali bolje kupiti vstop v višje sloje. Tudi izven tako imenovanih višjih plasti, je bilo v navadi tako sklepanje porok in marsikateri bogat kmet ali obrtnik si je privoščil mlado hčer bajtarja ali meščan siromaka. Vse do tu smo navajali le primere iz preteklosti. Teh zakonov je bilo mnogo in večjih odkritih nesoglasij zgodovina ne beleži. Take ženske, ki so morale s svojo mladostjo plačati pot v «višji» svet ali pa dolgove svojih staršev, so se morale pač sprijazniti z žalostnim dejstvom ter zadušiti v sebi morebitni odpor ali celo obup.

Kaj pa nam pove o tem novejša doba?

Ta pojav je zelo pogost tudi v novi dobi. Danes ni prav nič posebnega, da se poroči moški z žensko, ki je dvajset ali celo več let mlajša od njega in tudi narobe. Ta pojav je zelo pogost v ZDA in tudi v Evropi ter drugod. Tu niso upoštevani navadni zemljani, ampak v veliki večini ljudje velikih financ, industrije ter zelo, zelo pogosto iz umetniških krogov. Primer Age Kana, ki se je poročil s svojo četrto ženo, ki je 29 let mlajša od njega, je menda vsem znan. Tudi zelo znan je primer velikega umetnika Saše Guitrija, ki se je pred tremi leti že šestič poročil, in tokrat s trideset let mlajšo žensko, Lano Marconi. Kot primer bomo navedli še poroko znanega glasbenega umetnika in velikega dirigenta Leopolda Stokowskega, ki se je pri svojih sedemdesetih letih poročil z osemindvajsetletno Glorio Vanderbilt, ki je ena najbogatejših žensk Amerike in sveta.

Saša Guitri s svojo trideset let mlajšo ženo na plesu.

Že kot začetno pravilo velja, da je vsak zakon, kjer je razlika v starosti večja od deset let, že dovolj tvegan. Toda življenje ima svoje izjeme.

Psihologi ter biologi, ki so se s tem ukvarjali, postavljajo tudi naslednje ugotovitve svojih dolgih študijev in opazovanj. Ko se namreč v sedanjem času življenjska doba daljša glede na življenjsko dobo pred sto ali več leti, se postavlja vprašanje ali je moški in tako tudi ženska biološko s šestdesetimi leti tako stara, kot je bila pred sto leti? Ti strokovnjaki trdijo da ne, ampak, da je sedanji človek pri svojih šestdesetih letih star toliko, kolikor je bil pred sto leti, ko je bil star petinštirideset ali petdeset let. Na drugi strani pa ima ta biološka sprememba tudi svoje posledice na psihološki del človeka. Dočim se je pred sto leti imel človek petdesetih let za povsem izživetega človeka, ki je dokončal svojo «kariero», se danes pri teh letih ima za povsem normalnega človeka, ki je še poln duševnih ustvarjalnih sposobnosti. Kaj čudnega torej, da se ne sprijazni z dejstvom, da mora v kot ali na zapeček. Psihologi so šli celo tako daleč in trdijo, da je duševno ustvarjanje, ki ni tako vezano na biološko sposobnost kot je n. pr. težaško delo, nekak stimulans ali gibalo za biološko regeneracijo in zato prav med velikimi umetniki, kakor smo tudi v nekaj primerih dokazali, ta pojav tako pogost. Veliki slikar Picasso n. pr. ima ženo, ki je okoli petdeset let mlajša od njega in se z njo razume tako, kot bi se mogel razumeti le kak novoporočenec. To razlagajo s tem, da je Picasso v svojem ustvarjanju tako mlad, kot človek v najboljši življenjski dobi in je zato tudi v svojem odnosu do žene tak. Kot dokaz jemljejo celo njegov način oblačenja, ki nima nobene zveze z resnostjo primerno njegovi starosti, ampak daje vtis malone mladeniča.

Kaj pa močnejši ter izrazitejši del biološke starosti, in sicer seksus? Že prej omenjeni psihologi in biologi, ki so se specialno pečali s takimi primeri, trdijo naslednje: V teh zakonih ni toliko važen seksualni moment, kolikor je kočljiv psihološki moment. Razlika v starosti je mnogo važnejša glede duševnosti ene ali druge strani kakor pa vse ostalo. Vsak tak zakon, ki je bil sklenjen in pri katerem je bil glavni movens ali denar oziroma sploh bogastvo ali pa seksus, je šel kmalu narazen. Tam pa, kjer je tem činiteljem odgovarjal v močnejši meri duševni moment, tam je zakon postal tudi zelo srečen. Predvsem v primerih, kjer je bila duševnost obeh strani močna in so bili vsi materialni problemi postranskega pomena, se je zakon razvil v pravcato idealno razumevanje. Vzemimo Vanderbiltovo, ki se je poročila s Stokowskim. Ona je ena najbogatejših Američank, Stokowski je eden najslavnejših in največjih umetnikov na svetu. Tu prav gotovo ni imel denar nikakega vpliva na njuno poroko in ju veže edino-le duševna vez, ki je prav gotovo edini činitelj razumevanja. Če je ta duševnost dovolj močna, bo zakon vzdržal, če ne, pa bo šlo vse narazen.

Tako smo prišli do glavnega činitelja, do duševnega razumevanja med zakoncema te vrste. Tu se še pojavlja največja težava. Zamislimo si človeka, ki se je telesno in duševno razvil pred prvo svetovno vojno v vseh tistih, za sedaj že čudnih, umerjenih, solidnih razmerah s povsem drugačnim odnosom do življenja, kakor ga ima človek, ki ga je dala povojna doba z vsemi njenimi pozitivnimi, in tudi negativnimi stranmi. Že v splošnem življenju obstaja stalen spor med tako imenovano staro in med mlado generacijo, kajti stara generacija ne razume mlade, ta pa še manj staro. Če je torej tolika razlika med temi generacijami, ki pridejo v stalno se ponavljajoč spor na vsakem koraku že v navadnem, javnem življenju, kaj šele med dvema osebama, ki sta zrastla v dveh različnih dobah in morata živeti skupaj ter se povsem strinjati, vsaj v večini, če ne v vseh vprašanjih. V tem je torej glavni moment soglasja ali spora med ljudmi, ki hočejo iti proti zakonom prirode.

Preden zaključimo, še ena ugotovitev. Tovrstni zakoni so mnogo pogostejši, kjer je mož starejši od žene; so pa tudi zakoni, ko je žena starejša od svojega moža. Na vsak način pa so ženske dokazale, da se one mnogo laže prilagodijo starejšemu moškemu, kakor pa mlajši moški mnogo starejši ženski.

Pa naj bo kakorkoli, naj se posamezni zakonski pari te vrste razumejo kakor hočejo, naj živijo močno ustvarjalno ali sploh duševno življenje ali ne, za nas je najprimernejše staro pravilo, in sicer, da je vsaka razlika v starosti nad deset let neprimerna ter celo nevarna.

S sladkorjem tlakovana cesta

Kolikor siromaštva se nakopiči na enem mestu, toliko več bogastva na drugem in narobe. Na enem koncu ljudje stradajo, na drugem koncu pa mečejo iste potrebščine v morje ali v ogenj. O tem, kako Brazilijanci včasih kurijo železniške lokomotive s kavo samo zato, da bi obdržali visoke cene kavi, so pisali menda že vsi časopisi. Tudi o argentinskem žitu in mesu se je pisalo mnogo. Oblasti na Kubi pa niso nič boljše. Kubansko ljudstvo se v glavnem ukvarja s proizvodnjo sladkorja, in ker ga pridelajo preveč, ne vedo, kam z njim, da ne bi pokvarili visokih cen na svetovnem tržišču. In kaj so si izmislile kubanske oblasti? Tlakovali so ceste s sladkorjem. Seveda bo takoj kdo rekel, da je to prvoaprilska šala, ker se sladkor pri dežju raztopi. Toda če vemo, da je bil sladkor pomešan s posebnim katranom, in sicer 80 odstotkov sladkorja in 20 odstotkov katrana, je tudi ta pomislek odpravljen.

Toda če smo rešili tehnično stran uporabe sladkorja za tlakovanje cest, nismo rešili vprašanja, kaj naj poreko tisti milijoni otrok, ki životarijo med lakoto in boleznimi, med pomanjkanjem in stradanjem, dočim na drugi strani pa mečejo vstran velikanske količine hrane in bogastva.

Da bomo v poletnih mesecih brez skrbi, morajo biti otroci v vodi prav tako „doma" kot na suhem

(Izkušnje in nasveti za otroški pouk plavanja)

V vročih poletnih dneh mika vsakogar, da bi se osvežil v hladni vodi, da bi se kopal in plaval. Razumljivo pa je, da nekateri starejši ljudje neradi puščajo otroke v kopališče, k potoku, reki ali tolmunu. Saj jim privoščijo urico osvežitve in razvedrila, toda bojijo se nesreče, strah jih je, da bi jim otrok, na pol vešč plavanja, utonil. Tako je bilo tudi v našem kraju, ko smo bili še majhni: če nas pozno popoldne ni bilo domov, so prišli starši k vodi, da bi se na lastne oči prepričali, če smo še živi.

Ko dandanes mislim na svoja otroška leta, se mi zdi zaskrbljenost staršev popolnoma razumljiva. Skoraj vsako leto smo našli ob reki domačega ali tujega utopljenca. Iz ožjega sorodstva smo izgubili bratranca Jožka; zaneslo ga je v «zeleno» vodo, kakor so pravili, in je utonil. Starši so pravili, da je zahtevala nekoč naša reka kar 15 žrtev. Pozno zvečer so se vračali kopači iz vinograda domov, bili so nekoliko vinjeni, čoln se je prevrnil in vseh 15 je utonilo.

Take in podobne zgodbe niso znane samo v našem kraju, temveč povsod ob morju ob rekah in celo ob potokih. Zato je strah starejših ljudi pred vodo razumljiv.

Veščina plavanja je dandanes že veliko bolj razvita, kakor je bila pred 30 ali 40 leti, vendar je še vsako leto razmeroma zelo visoko število žrtev kopanja. Če se zgodi človeku nesreča v vodi, če na primer utone otrok, moramo razmišljati o krivdi. Če gre za otroka predšolske dobe, tedaj si moramo očitati, da smo premalo pazili nanj. Če pa gre za šolskega otroka, starega 10 do 12 let, si moramo očitati pomanjkljivo vzgojo. Pravzaprav bi bili dolžni, poskrbeti za varnost otroka pri kopanju. Hočem reči, dolžnost odraslih je, da otroke navadimo plavanja, da jih tako vzgojimo, da bodo v vodi popolnoma varni.

Naj vam pripovedujem, kako sem svoje lastne otroke, med katerimi je bila tudi 4-letna deklica, navadil plavanja.

Nisem ravnal kakor plavalni učitelj, ki podpira otroka za brado, ga varuje in uči plavalnih gibov. Tudi nisem ravnal kakor nekoč pri mornarici, ko so neplavalca enostavno zgrabili in ga vrgli v morje, da se je sam reševal. V prvem primeru je napredek prepočasen, v drugem primeru pa se utegne zgoditi, da dobi otrok tako hud strah pred vodo, da dolgo, dolgo nima veselja s kopanjem.

Ravnal sem takole. Z otroki sem šel v kopališče in čim je bilo vroče, smo šli vsi skupaj v vodo. Silil nisem nikogar, zlasti ne, kadar je bila voda mrzla. Toda radi so šli za menoj in so se v vodi radi igrali. Tekali smo po nizki vodi, si podajali žogo, skakali in se pljuskali. Zgodilo se je, da je otrok padel in se za hip potopil; ko se je pokazala glavica nad vodo, je dal duška presenečenju, češ, saj pod vodo ni tako grozno... Po malem so se vsi trije navadili potapljanja. Uživali so v varni, topli vodi, ne glede na to, da so marsikdaj napravili neprostovoljni požirek in se jim je zaletelo. Igraje so se navadili tudi veslanja z rokami. Tako so dobili občutek za odpor vode. Saj je znano, da te voda nosi, če pravilno veslaš z rokami ali brcaš z nogami. Po desetih dnevih vadbe so bili otroci pod vodo že tako izurjeni, da so mi plavali med nogami, če sem stal razkoračen.

Čim jih je zeblo, smo šli seveda na suho, kjer smo se dobro sfrotirali, da bi se čimprej spet ogreli. Včasih smo sedli na rob plavalnega bazena in opazovali izkušene plavalce. Otroke sem posebej opozarjal zdaj na veslanje z rokami, zdaj na ležanje telesa v vodi, zdaj na sunke z nogami. Sinku se je zdelo za malo, da bi občudoval druge. «Misliš, da jaz tega ne znam?», se je često šopiril, jaz pa sem mu odgovoril, da z jezikom še nihče ni splaval. «Pokaži, če res znaš!» Z rokami mu je res šlo, z nogami pa je preveč hitel. Sploh je navada otrok, da pri plavanju preveč hitijo.

Nekoč sem v vodi, segajoči do pasu, spustil ključek na dno. Pozval sem otroke, da mi ga poberejo. Čim se je kdo potopil, da bi ključek kar na slepo pobral, sem ga z nogo umaknil. Prišli smo do spoznanja, da je treba pod vodo gledati. To je važno, saj so pod vodo le tisti udomačeni, ki si upajo gledati, ki se znajo orientirati. Le zakaj bi v vodi mežali? Zakaj bi zapirali oči, ko voda ni škodljiva, ko je prozorna in je pravzaprav neprimerno varneje pod vodo gledati kakor mežati. Začeli smo z vadbo gledanja pod vodo, pobirali smo ključek, si kazali prste, prijemali drug drugega za peto in podobno.

Navajal sem otroke na to, da bi se kolikor mogoče igraje navadili prsnega plavanja. Gibov jih ni bilo treba posebej učiti, saj je znano, da imajo otroci izredno razvit čut za gibalno posnemanje. Ko sem spoznal, da so se v vodi res že popolnoma udomačili, sem kdaj pa kdaj držal tega ali onega čez pas in mu pomagal pri zasilnem plavanju. Sinko, star 8 let, je splaval prvi. Prehitel je starejšo sestrico, to pa zaradi tega, ker je bila punčka že od rojstva bolehna in plaha. Moja najmlajša je bila takrat stara dobra štiri leta. Lepega dne si je izposodila močno gumijasto zračnico, ki se ji je lepo prilegala čez prsni koš pod pazduho. Zračnica jo je varovala, da glave sploh ni mogla potopiti. Ko je tako uživala v varni in nizki vodi, se je približal fantek, lastnik zračnice in jo hotel vzeti. Punčka je najprej bežala, nato splavala in hitela plavaje naprej po sredini bazena proti skakalnemu stolpu. To je bil dejansko beg v sili, zame pa spoznanje, da je že dozorela za plavanje.

Še to naj povem, da si nikoli v vodi nisem privoščil šale, da bi otroka potisnil na dno, ali da bi zahteval karkoli, za kar še ni bil sposoben. Bolehni hčerki sem potrpežljivo pomagal, najmlajšo pa sem nekoč povabil na malo skakalnico. «Skoči, če si upaš», sem ji rekel. «pridem pote». Malo je oklevala, potem pa je res skočila. To je bila stvar popolnega zaupanja. Ko je bila meter pod vodno gladino, sem ji pomolil palico, da se je oprijela in se splazila na suho. Potem je skakala še in še. Okoli stoječi so jo občudovali in oba sva bila zadovoljna.

Proti koncu poletja so šli otroci na morje. Že po prvem tednu so mi pisali, da si vsi trije upajo v globoko vodo. Tudi najmlajša, stara štiri leta in en mesec, je splavala, čeprav je še verjela, da sta ob morju dve luni — prva na nebu, druga pod morsko gladino. Seveda sem bil vesel prvega športnega uspeha, kajti odslej bodo moji otroci vse življenje varni v vodi. Od tistih časov je minilo že pet let. In zdaj, če gredo na počitnice k morju ali k Soči, sem prav tako brez skrbi zanje, kakor če bi šli v gozd nabirat jagode. Vsem, ki imajo radi svoje otroke, bi dejal, da je vredno potruditi se nekaj tednov, da jih naučijo plavanja, najlepšega in najbolj zdravega športa vročih dni.

Prof. D. ULAGA

Vladimir Nazor VODA

(Nadaljevanje)

«Ljudje,» je dejal. «Nadzornik je streljal v zrak, zato da bi vas malo ostrašil. Če pa je kaj vode notri, potem bo vaša.»

«Je. Je.»

«Toliko bolje. Kaj ni lepše sprejeti kakor pa vzeti? Ali ni tudi laže?»

«Tako je! Tako je! Toda ta človek...»

«Z njim bomo lahko. Martin. Martin!

Nadzornik se je zopet prikazal.

«Martin, meni boš odprl.»

Nadzornik je gledal množico. Obotavljal se je. Naenkrat pa je dejal:

«Bom. Toda ta množica...»

«Nič ne skrbi. Mirno bodo tukaj počakali.»

«Bomo! Bomo!»

In oče je kmalu potem sam stopil na dvorišče.

Ko se je vrnil, je dejal:

«Nadzornik bo odvedel v kuhinjo tri najstarejše izmed vas, da se sami prepričate, ali ima vode.»

Trije so vstopili in odšli z nadzornikom po stopnicah navzgor. Slišati je bilo, kako se odpirajo hišna vrata.

«Tako je prav in pošteno, gospod. Ladje ni. Nič več ne moremo čakati. Pred nočjo moramo biti doma. Zdaj je vse žejno in lačno... bolj kakor prej.»

In ženske so zopet tiščale proti vratom, v rokah so nosile svoje posode, tudi prerivale so se že, v strahu, da nazadnje ne bi ostale brez vode. Zdaj so govorile o nadzorniku in njegovi puški le še v smehu in šali. Samo Prerok je nekaj mrmraj o ognju, toči in poplavi, svetnica Liva, ki jo je znova prijelo, pa je grulila ko golobica.

Starci so se vrnili. Dejali so:

«Nič ni. Niti kapljice.»

Ženske se niso premaknile. Nikakor se niso hotele odreči temu zadnjemu upanju. Otožje, žalost in zagrenjenost so se razlile po njihovih obrazih. Nekaj časa so molčale in upirale oči v vrata. Potem so se spogledovale med seboj, ko da druga drugo nekaj sprašujejo. In nastal je hrup, ki se je spremenil v vpitje.

Kako je mogoče? Ta vodnjak je velik, streha široka in dolga; žlebovi so dobri; hiša je pa vedno prazna, nihče ne rabi vode. Nekdo jo je moral popiti ali pa prodati... Zakaj pa nadzornik straži s puško v rokah, in je pripravljen tudi streljati na ljudi? Mogoče je pa voda kje skrita v hiši? V sodih? V kamnici za olje?

«V klet! V klet!» so se oglasili klici, jaz pa sem se spomnil, kako je oče pravil materi, da so se takrat, ko so ljudje navalili v kleti, začela dogajati divjaštva tudi že pred leti, ko je bila suša.

Moj oče je prebledel. Na obrazu sem mu videl, kako se stežka sili, da bi se mirno zadržal.

«V klet! V klet!»

Glasovi žena pa so bili zdaj podobni tuljenju. Zopet jim je sovraštvo zagorelo v očeh, ko so gledali nadzornika. On pa se je bal zapreti jim pred nosom vrata, ker je slutil, da bo šele potem vse vzplamtelo, samo z mnogo večjim ognjem kakor malo prej. Moj oče je molčal; vedel je, da ne bo nič pomagalo, če odpre usta, pa ne najde prave, edine besede, ki bi bila na mestu. Povsod je bila sama napetost in pričakovanje, kdo bo prvi skočil, da se začne nekaj velikega. Meni se je tisti trenutek zazdelo, da je pošast Suša planila med nas in nam diha v obraze veter jeze in norije. V prsih me je nekaj žgalo, prav kakor tiste ljudi. Šele takrat si bom oddahnil, se mi je zdelo, ko se bo zgodilo tisto, kar so hoteli tudi ti ljudje...

Toda tisti trenutek se je razlegel z nasprotnega obrežja glasen krik, ki nas je vse skupaj zdramil, kakor da je nekdo z bičem švrknil po nas.

«Ladja! Ladja! Za Kardagurjem se kadi!»

In ljudje so se v naglem, divjem diru pognali proti nasprotnemu obrežju.

VIII.

Trije stebri dima so se dvigali visoko v zrak: dva ob vhodu v zaliv, eden pa na vzpetini nad Kargadurjem.

Stebri niso bili ravni in mirni. Veter z odprtega morja jih je zanašal proti pristanišču, motal jih je v vrtince. Sonce, ki se je spuščalo že proti zahodu, jih je osvetljevalo s skoraj rdečkastim sijem. Gotovo sta paglavca Golijat in Sibe nagrmadila dosti suhega listja in dračja, kajti njuna dva stebra sta bila široka, človek bi mislil, da se bosta dolgo dvigala v višino. Hudo mi je bilo, da nisem bil tam, v njuni družbi, pred odprtim morjem, s katerega prihaja ladja.

«Hitro! Hitro! Kmalu bo noč!» Ljudje so hiteli; tekli so tja, kjer je bilo obrežje najvišje in najprimernejše za pristanek ladje.

In zopet so vse posode stale v vrstah tik obrežja. Nemirnejše živali so bile sedaj privezane za sosednja vrata in za železne križe kletnih oken. Ljudje so pozabili na vse težave in jezo. Prerok je obmolknil, gledal je mrko predse; svetnica Livija je hodila okrog mesečna, tiho in molče.

«Hvala Bogu! Hvala Bogu!» so klicale ženske, ki so se tudi sedaj trgale za mesta, kjer bi mogle prej priti do svojega dela vode.

«Na sem!» in ovce so se zbirale okrog posode, ko da bo nekdo ta trenutek vanjo nalil vode.

In tista četrt ure čakanja se nam je vsem zdela daljša kakor ves dan, ki smo ga prebili v ozki, pusti luki z žejo v grlu in z lakoto v želodcu ter vdihavali zrak, ki je žgal pod krvniškim soncem.

Razlegel se je dolg, oster pisk. Na ovinku pred rtom Kargadur se je prikazala ladja.

Toda ljudje je niso pozdravili z veselim klicanjem. Glasovi razočaranja in nezadovoljstva so rasli iz množice.

«Kakšna ladja pa je to!»

«Kaj naj počnemo s tremi čebri vode, ko nas je toliko ljudi!»

«Bracero bi nam bili poslali!»

Ena izmed žensk je privzdignila čebrič in ga treščila ob tla. Nekaj jo je obsedlo — in skoraj zajokala je, kriče:

«Vrag s teboj! V steklenički bom odnesla vodo domov... v steklenički.»

«Kirie elejson! Kirie elejson!» se je oglasil Prerok, zamolkle zlovešče glasove je vlekel iz globin svojega grla.

V množici je nastala zmešnjava.

Našel se je človek, ki je dejal:

«Mir, ljudje božji! Ni velika, toda cisterna je globoka v njej. Večja ladja bo pa prišla kasneje.»

(Nadaljevanje sledi)

PRIMORSKI DNEVNIK

VREME

Vremenska napoved za danes: V glavnem lepo vreme z rahlo oblačnostjo. Temperatura brez spremembe. Včerajšnja najvišja temperatura v Trstu je dosegla 30.6 najnižja 22.6 stopinje.

RADIO

Opozarjamo vas na sledeče oddaje. **Jug. cone Trsta:** 18.50: George Bizet: Arležanka. 21.00: Iz oper Bedricha Smetane. — **Trst II.:** 20.10: Koncert moškega zbora Ivan Vojko. 22.00: Franck: Simfonične variacije. — **Trst I.:** 21.00: Figarova svatba, komična opera v 4 dej. — **Slovenija:** 15.40: Skladbe Paganinija in Chopina.

Jugoslavija ali Madžarska?

Dvoboj za zlato medaljo je glavna tekma letošnje nogometne sezone

JUGOSLAVIJA - MADŽARSKA

Beara
Stankovič Crnkovič
Čajkovski Horvat Boškov
Ognjanov Mitič Vukas Bobek Zebec

Tibor Puskas Palotas Kocsis Hidegkuti
Zakarias Lorant Bozsik
Lantos Buzansky
Grosits

SODNIK: Ellis (Velika Britanija)

Če smo igro Jugoslavija-Sovjetska zveza imenovali «tekmo stoletja», bi pri finalnem dvoboju jugoslovanske enajstorice proti Madžarom lahko časovno razdobje, katerega višek naj bila tekma, še znatno povečali.

Brez trohice domišljavosti moremo reči, da bo danes ob 18. uri sodnik Ellis zažvižgal začetek borbe dveh trenutno najboljših evropskih moštev. Pred dvemi ali tremi leti nekako so tvorili elito nogometašev starega kontinenta Angleži, Avstrijci, Jugoslovani in Italijani, medtem ko je bila neznana moč enajstoric izza zavese. Švedska je zaradi pogostih transfuzij nogometnega kapitala v Italijo že prej obubožala. Tuja kri se je maščevala tudi Lahom in so tudi oni izpadli iz elite. Dekadenca ponosnega Albiona je ugotovljeno dejstvo, potrjeno delno na nedavni kontinentalni turneji, Avstrijci so po nekajletnem zmagovitem obdobju trenutno v slabi formi. Ostale so torej še dežele vzhoda: Sovjetski mit je dobil pravo podobo pred nekaj dnevi, medtem ko edino Madžari v ničemer niso razočarali pričakovanj.

Jugoslavija je po dolgih debatah poslala v Helsinki enajst ljudi, za katere se ni moglo natančno vedeti, česa so zmožni. Po visoki zmagi nad Indijo (10-1), dvema preizkušnjama proti SZ (5-5 in 3-1) ter zmagama nad Dansko (5-3) in Nemčijo (3-1) je razvidno, da je današnja reprezentanca morda najboljši izraz jugoslovanskega nogometa od prvih brc pred svetovno vojno 1914 pa vse do danes. Klasičnemu četverokotniku, neutrudnemu graditelju igre, je Boškov dal še več življenja in končno so se našli tudi ljudje, ki so to garanje «štirih črncev» uspešno zaključili. Trener Pogačnik in član komisije za sestavo enajstorice Tirnanić so ta z nekaterimi neznatnimi popravki podeseterila udarno moč tandema Mitić-Ognjanov.

Tudi drugo krilo Zebec je v izredni formi naredil nadvse ugoden vtis na nogometne strokovnjake. V Vukasu je moštvo končno dobilo srednjega napadalca. Vukasov tip vodje napada doslej v Jugoslaviji ni vzbujal preveč zaupanja. Vsa moštva so težila za čvrstim človekom z ostrim strelom. Zato je Vukasa ob prvem nastopu sprejel uglašen zbor kritik, ki pa niso preplašile ne njega, niti tistega, ki mu je dal majico državnega reprezentanca. Za naše bralce, ki nekoliko poznajo italijanski nogomet, lahko primerjamo Vukasa z Lorenzijem. Izredno okretna uspešno nastopata proti togim in visokim srednjim krilcem ter vnašata s svojo živahnostjo in temperamentom nered v nasprotno obrambo. Poleg tega ima Vukas tudi dober «nos» za gol.

Se ena stvar skrbi občinstvo bodo zdržali Jugoslovani ostri tempo Madžarov, ali so za to že preutrujeni? Zakaj niso na lažjih tekmah dali v moštvo rezerv? Na prvo lahko odgovorimo tole: Na tekmi proti Nemčiji so «plavi» namerno igrali razvlečeno, z nekoristnimi kombinacijami, počasi, niso startali na prvo žogo in pred golom so bili neodločni. Imeli so prednost v golih, katero so obdržali — sicer na tvegan način — ne da bi se prehudo utrudili. Nasprotnik je tekel, se potil, Jugoslovani so imeli terensko premoč in držali čim dalj mogoče žogo. Pri vse tem je logično, da je obramba imela skoraj podvojeno delo. Z najboljšo oceno je naredila sprejemni izpit za match, recimo, petstoletja. Do danes se je moštvo — moralno v zvezdah — odpočilo in mirno pričakuje tekmo. Menjava igralcev je koristna samo v primeru, ako nekdo ne zadovolji. To se na petih tekmah ni zgodilo.

Kaj pa Madžari? Imajo izvrsten napad in ravno tako tudi obrambo. Povprečne vrednosti sta le oba krilca, kar praktično pomeni, da je ranljiva točka Madžarov povezava napada z ozadjem. Oba krilca Bozsik in Zakarias sta defenzivna igralca in služita ospredju z dolgimi in točnimi predložki. Obstaja mnenje, da bi Čajkovski in Boškov lahko prestregla take žoge, ali pa vsaj Kocsisu in Palotasu temeljito preprečila njun posel. Po splošnem mišljenju bo borba najboljših zvez Evrope proti jugoslovanskima krilcema ena najbolj zanimivih atrakcij v tej veliki atrakciji — današnji tekmi. Oči nogometnega sveta bodo uprte danes na olimpijski stadion v Helsinkih.

Rezultat. Nehvaležno opravilo, tako prerokovanje. Vrednost moštev je približno enaka, zato bo izid tesen v korist enega ali drugega. Ne moremo izključiti tudi nenadne krize; v tem primeru bi golov bilo mnogo več, tekma pa ne bi odražala točne vrednosti moči. Samo v to smo namreč sigurni: Madžarska in Jugoslavija kvotirata na nogometni borzi približno enako.

Radio Jugoslovanske cone Trsta bo prenašal finalno nogometno tekmo Jugoslavija - Madžarska danes ob 18.30.

DANAŠNJI PROGRAM:
Plavanje: 200 m prsno; 400 m prosto ženske; 1500 m prosto; ženski skoki. Vaterpolo. Nogomet: Jugoslavija - Madžarska. Boksanje. Kolesarska cestna dirka (187.2 km). Jahanje in košarka.

* * *

HELSINKI, 1. — Madžar Paul Kovacs je zmagal na turnirju v sablji za posameznike. Drugo mesto je zavzel svetovni prvak Gerević (Madžarska).

Z zmago nad Holandijo in Ameriko Jugoslavija v borbi za prvenstvo

(Naše poročilo)

HELSINKI, 1. — V drugi tekmi med Holandsko in Jugoslavijo je rezultat bil 2-1 (2-0) v korist Jugoslavije, ki si je s tem pridobila pravico nastopa v finalnem tekmovanju skupno z Madžarsko, ZDA in Italijo.

Danes:
Jugoslavija - Italija
Madžarska - ZDA

Kurtini je povedel svoje moštvo kmalu po začetku tekme v vodstvo, pred koncem polčasa pa je isti igralec podvojil naskok. V drugem polčasu so Holandci skoraj ves čas napadali, vendar je izvrstni vratar Kovačič branil mogoče in nemogoče žoge. Častni gol je dosegel Smol. Zmaga nad Holandijo je velik uspeh za jugoslovanski vaterpolo.

Še isti dan so morali Jugoslovani drugič v vodo. Porazili so sedmorico ZDA z rezultatom 4-2 (2-1). Tekma je bila ena najbolj živih in korektnih na celem turnirju. S to zmago si je Jugoslavija osvojila najmanj bronasto medaljo.

Prvi gol je dosegel srednji napadalec ZDA Bob Hughes v 5. minuti. Tri minute kasneje je Kurtini izenačil. V 14. minuti je bil izključen Američan Jaworski, ker je zadržal nasprotnika. Iz kazenskega strela je Vuksanović povedel svoje moštvo v vodstvo z 2-1.

V začetku drugega polčasa Američani napadajo in dosežejo v 11. minuti s Hughesom tudi drugi gol. Od tega trenutka dalje je očitna nadmoč Jugoslavije. Radonjić zabije tretji gol minuto kasneje, v 15. minuti pa še četrtega. Ameriški vratar Bisbey ima trdo delo, ki ga opravlja zelo dobro. Rezultat v glavnem odgovarja igri, vendar je kazalo, da Jugoslovani niso dali vse iz sebe.

MADŽARSKA - ITALIJA 7:2 (2-2)

Italijani so v drugem delu nenadoma popustili, tako da so Madžari bili popolni gospodarji položaja. Srednji napadalec Szivos je sam zabil tri gole.

V 5. min. prvega dela je Szivos dosegel prvi gol, a so Italijani kmalu izenačili. Bili so številčno nadmočni, ko je Peretti izenačil iz štirimetrovke. V 15. min. so Italijani celo vodili; levo krilo Mannelli je streljal v gol iz razdalje treh metrov. Markovics je tri minute kasneje izenačil.

V začetku drugega polčasa so Madžari začeli zelo ostro in po dveh minutah je levo krilo Szittya neovirano plaval 20 m in dosegel tretji gol. To je bil znak alarma: štiri minute kasneje je isti igralec ponovno bil uspešen, v 12. min. je Styvol dal peti gol in potem še: Gyarmati v 15. min. in Szivos v 18. min.

SZ - SPANIJA 4:3 (2:2)

Obe moštvi sta igrali kot bi za nagrado bila najmanj zlata medalja. Sovjeti so povedli v 5. minuti s strelom desnega krila Prokopova. Tri minute kasneje je Mastres izenačil. Moštvi sta se nato menjavali na vodstvu. Zmagovalci so bili stilno boljši, vendar so le stežka parirali požrtvovalnost Špancev, ki so vodili do 15. minute drugega dela.

Tekma je bila veljavna za plasma od petega do osmega mesta.

HOLANDSKA - BELGIJA 5:3 (2:2)

Nizozemci so bili nedvomno boljši, a niso mogli pokazati vsega znanja zaradi utrujenosti.

DANIEL F. GILMORE

Dosedanje tekme:

Madžarska - Jugoslavija	2-2
Madžarska - Italija	7-2
Jugoslavija - ZDA	4-2
Italija - ZDA	5-4

Madžarska	2	1	1	0	9	4	3
Jugoslavija	2	1	1	0	6	4	3
Italija	2	1	0	1	7	11	2
ZDA	2	0	0	2	6	9	0

DRŽAVE:

1. SZ 523, 2. ZDA 499, 3. Madžarska 499, 4. Švedska 230, 5. Finska 138, 6. Nemčija 133, 7. Francija 128, 8. Italija 127, 9. ČSR 103, 10. Anglija 103, 11. Švica 92, 12. Avstralija 87, 13. Japonska 59, 14. Norveška 54, 15. Juž. Afrika 51, 16. Danska 50, 17. Holandska 42, 18. Argentina 40, 19. Iran 40, 20. Jamajka 39, 21. Turčija 36, 22. Kanada 30, 23. Romunija 23, 24. Avstrija 23, 25. Egipt 22, 26. Brazilija, Nova Zelandija 19, 28. Indija 17, 29. Luksemburg 16, 30. Koreja 13, 31. Jugoslavija 12, 32. Libano in Poljska 11. 34. Mehika 11, 35. Trinidad 8, 36. Portugalska 7, 37. Belgija in Španija 5, 39. Filipini, Urugvaj, Venezuela 4, 42. Kuba Pakistan 3, 44. Čile, Bahamas 2.

Ženska štafeta Madžarske na 4×100: 4.24,4

HELSINKI, 1. — Oyakawa je na progi 100 m hrbtno odlično startal in je po 25 m sigurno vodil. Vendar sta ga pri obratu skoraj dohitela Bozon in Taylor. Pri 60 m vodi Bozon in pri 75 m ima Francoz za pol telesne dolžine prednosti. Kot vse kaže, pa je prehitro začel s finišem in Oyakawa ga je tik pred ciljem dohitel ter preplaval s 50 cm naskoka. Jugoslovan Skanata je plaval slabše kot v predtekmovanju in je zavzel sedmo mesto.

Madžarska četvorica je zmagala v štafeti 4 x 100 m prosto za ženske. Čas 4:24.4 je novi olimpijski rekord in obenem tudi svetovni.

Avstralec John Davies je zmagal v prvem polfinalu na 200 m prsno. Pri 100 m še ni bil med prvimi, a se je nato kmalu uveljavil in bil prvi z metrom naskoka. V drugem polfinalu je do 175 m sigurno vodil svetovni rekorder Herbert Klein. Tedaj ga je dohitel Japonec Takajoši Haikawa. Klein je po težki borbi zmagal nekaj cm pred japonskim asom.

Ameriški major Sammy Lee je ponovno osvojil zlato medaljo v skakanju s stolpa. 2500 gledalcev je burno ploskalo njegovemu nastopu.

Urugvaj osvojil bronasto medaljo

HELSINKI, 1. — V težkem srečanju je Urugvaj dosegel tretje mesto na olimpijskem košarkarskem turnirju z zmago nad Argentino 68-52. Pred koncem igre je prišlo do pretepa. Policija je morala energično intervenirati. Po koncu so poklicali pojačenje in takoj po gongu je policija zavzela svoja mesta. S tem je preprečila, da se niso prišli pretepat na igrišče tudi navijači obeh strank. Do spora je prišlo v 11. min. drugega polčasa. Dva nasprotna igralca sta prijela žogo in je nista hotela izpustiti. Na njiju so se vrgli vsi ostali, nato kakih 50 gledalcev in funkcionarjev, za priboljšek pa še 12 policajev. Sodniki so nato izključili igralca Borgesa, vendar Urugvajec ni hotel zapustiti igrišča itd. Med pretepanjem in brcanjem je Urugvaj končno zmagal in osvojil bronasto medaljo.

Bolgarsko moštvo je osvojilo sedmo mesto na košarkarskem turnirju z zmago nad Francijo z rezultatom 58-44 (22-22). Na tej tekmi je zopet sodil Američan Farrell, katerega so Urugvajci pred dvema dnevoma pretepli. Ima črno oko in šepa.

REZULTATI

SKOKI S STOLPA

1. SAMMY LEE (ZDA) 156.28, 2. Joaquin Capilla (Mehika) 145.21, 3. Guenther Haasse (Nemč.) 141.31, 4. Jack Mc Cormick (ZDA) 138.74, 5. Alberto Capilla (Meh.) 136.44, 6. Rodolfo Perea (Meh.) 128.28, 7. Aleksander Bakatin (SZ) 126.86, 9. Roman Brener (SZ) 126.31.

100 M HRBTNO
Finale:

1. OYAKAWA (ZDA) 1:05.4 (olimpijski rekord), 2. Bozon (Fr.) 1:06.2, 3. Taylor (ZDA) 1:06.4, 4. Stack (ZDA) 1:07.6, 5. Galvao (Arg.) 1:07.7, 6. Wardrop (Angl.) 1:07.8, 7. Skanata (Jugosl.) 1:08.1, 8. Meiring (Juž. Afr.) 1:08.3.

200 M PRSNO
1. polfinale:

1. DAVIES (Avstral.) 2:36.8 (izenačen olimpijski rekord) 2. Komadel (ČSR) 2:38.8, 3. Hirayama (Jap.) 2:39.1, 4. Holan (ZDA) 2:39.2, 5. Mitzkowski (ZDA) 2:41.4, 6. Buyze (Hol.) 2:42.6, 7. Cossani (Arg.) 2:43.1.

2. polfinale:

1. KLEIN (Nemč.) 2:37.0, 2. Kajikawa (Jap.) 2:37.3, 3. Stassforth (ZDA) 2:38.7, 4. Nagasawa (Jap.) 2:39.0, 5. Lusien (Franc.) 2:39.1, 6. Hawlins (Avstral.) 2:39.8, 7. Trojanović (Jugoslav.) 2:41.8.

400 M PROSTO
(ženske):
1. skupina:

1. KAWAMOTO (ZDA) 5:21.2, 2. Novak (Madž.) 5:21.3, 3. Schultz (Argent.) 5:22.0, 4. Andersen (Dan.) 5:22.1, 5. Harrison (Juž. Afr.) 5:23.1, 6. Davies (Avstral.) 5:25.6.

2. skupina:

1. GYENGE (Madž.) 5:16.9, 2. Green (ZDA) 5:18.3, 3. Szekely (Madž.) 5:19.3, 4. Andersen (Danska) 5:19.5, 5. Wilkinson (Angl.) 5:27.2, 6. Muelenkamp (ZDA) 5:27.9.

V finalu:

GYENGE (Madž.), Green (ZDA), Szekely (Madž.), Andersen (Danska), Kawamoto (ZDA), Novak (Madž.), Schultz (Argent.), Andersen (Danska).

STAFETA 4x100 M
(ženske):

1. MADŽARSKA 4:24.4 (novi olimpijski in svetovni rekord), 2. Holandska 4:29.0, 3. ZDA 4:30.1, 4. Danska 4:36.2, 5. Anglija 4:37.8, 6. Švedska 4:39.0, 7. Nemčija 4:40.3, 8. Francija 4:44.1.

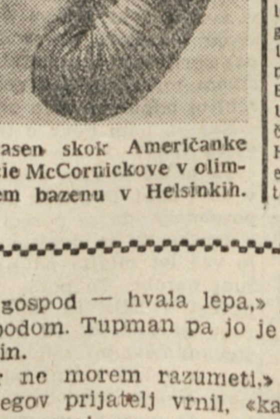

Prekrasen skok Američanke Patricie McCornickove v olimpijskem bazenu v Helsinkih.

KINO

V TRSTU

Excelsior. 16.30: «Branitelj Manile», W. Beery.
Nazionale. 16.30: «Njegovo veličanstvo se poroči», J. Powell.
Filodrammatico. 16.30: «Ponarejevalci», F. Giacchetti.
Arcobaleno. 16.00: «Kri v Casablanci», L. Ulbrich, M. Holst.
Astra Rojan. 17.00: «Bil je on... da, da», W. Chiari, I. Barzizza.
Alabarda. 16.30: «Prišel je uglaševalec», T. Lees, L. di Leo.
Aurora. 16.30: «Poroka ob zori», Ezio Pinza, Janet Leigt.
Ariston. 16.00: «Ukročene Amazonke», J. Leslie, J. Craig.
Garibaldi. 15.00: «Mehiški zaliv», J. Garfield, P. Neal.
Ideale. 17.00: «Kraljica morskih roparjev», J. Peters,
Impero. Zaprto zaradi počitnic.
Italia. 16.00: «Njegova ženska», M. Presle, J. Garfield.
Moderno. 17.00: «Zdravnik in klica», G. Ford, C. Coburn.
Savona. 16.00: «Barkleyevi Broadwaya», G. Bogers.
Viale. Zaprto zaradi počitnic.
Vittorio Veneto. 15.30: «Ljudje...» M. Brand, T. Wright.
Azzurro. 16.00: «Neulovljivi Formula Rossa», D. Niven.
Belvedere. 16.30: «Zastrupljene strelice», F. Tucker, A. Mala.
Marconi. 17.00: «Tomahavk — bojna sekira», V. Heflin.
Massimo. 16.30: «Sproščena norost», L. Day, L. Ayres.
Novo cine. 16.30: «Beli stolp», A. Valli in G. Ford.
Odeon. 16.00: «Šerifova hčerka», A. Baxter.
Radio. 16.00: «Čestitke... in mnogo dečkov», D. Scala, A. Tieri.
Venezia. 16.00: «Zbeživa skupaj», G. Grant, G. Rogers.

POLETNI KINO

Arena dei fiori. 20.00: «Ples s cesarjem», Marika Rökk.
Garibaldi. 21.00: «Mehiški zaliv», J. Garfield, P. Neal.
Ginnastica. 20.00: «Romantični avanturist», G. Peck.
Pončana. 20.15: «Brez milosti», C. Del Poggio, J. Kitzmüller.
Rojan. 20.00: «Roman Telme Jordan», B. Stanwyck.
Sv. Ivan. 20.30: «Nancy gre v Rio», Carmen Miranda.

RADIO

JUGOSLOVANSKE CONE TRSTA
254,6 m ali 1178 kc

6.45 Kaj je danes novega — pogovor z ženo. 7.00 Poročila. 7.15 Slovenske narodne. 13,30 Poročila. 13.45 Od včeraj do danes. 13.50 Domači zvoki. 14.20 Od Triglava do Jadrana. 18.15 Narodne pesmi. 18.30 Morja široka cesta. 18.50 George Bizet: Arležanka suite. 19.15 Poročila. 21.00 Iz oper Bedricha Smetane. 21.30 Od sobote do sobote. 22.30 Glasba za ples in razvedrilo. 23.10 Skladbe za lahko noč. 23.30 Zadnja poročila.

TRST II.
306,1 m ali 980 kc-sek

11.30 Lahki orkestri. 12.00 Od vsake ljube in dejstva. 12.15 Za vsakogar nekaj. 12.45 Poročila. 13.00 Sramel kvintet in pevski duet. 13.40 Lahke melodije. 14.00 Poročila. 17.30 Plesna glasba. 18.15 Koncert ruskih balalajk. 18.35 Lahke melodije. 19.15 Uvertura in rapsodije. 19.45 Poročila. 20.00 Koncert moškega zbora Ivan Vojko. 20.40 Komorna glasba. 21.00 Malo za šalo — malo zares. Franck: Simfonične variacije. 22.30 Rimski-Korsakov: Španski capriccio. 22.45 Večerni ples. Poročila.

TRST I.

12.30 Plesna glasba. 13.00 Poročila. 14.25 Znane pesmi. 18.45 Poročilo z olimpiade. 19.30 Nekaj veselih ritmov. 20.00 Poročila. 21.00 Figarova svatba, komična opera v 4 dej.

SLOVENIJA
327,1 m 202,1 m 212.4 m

12.00 Popularne operne arije. 12.30 Poročila. 13.20 Zabavna glasba. 14.00 Hrvatska narodna glasba. 14.40 Koncertni valček. 15.40 Skladbe Paganinija in Chopina. 16.00 Po naši lepi deželi — Bojan Kardelj: Bela Krajina. 19.10 Baletna glasba. 19.30 Poročila. 20.30 45 veselih minut. 21.15 Harmonika in bas pa klarinet v en glas, zagodli bodo vem za kratek čas... 22.00 Poročila.

POVPREČNI TEKMI ZA TRETJE MESTO BI BOLJ ODGOVARJAL NEODLOČEN REZULTAT

Švedska-Nemčija 2-0 (1-0)

(Naše poročilo)

ŠVEDSKA: Svensson - Asamuelsson, Nilsson (kapetan) Ahlund, Gustavsson, Lindh - Bengtsson, Loefgren, Rydell, Brodd, Sandberg.

NEMČIJA: Schoenbeck, Eberle (kapetan) in Jaeger - Sommerlatt, Schefer, Post - Hinterstocker, Stollenwerk, Zeitler, Schroeder, Ehrmann.

Sodnik: Orlandini (Italija). Mejna sodnika: Matančič (Jugosl.) in Zsold (Madžarska).

Goli: V 12. min. Rydell in v 41. min. drugega polčasa Loefgren.

V prvih desetih minutah napada Nemčija, toda zgreši nekaj zrelih prilik. Igra Nemcev je povezana, toda neodločni so pred golom. V 5. min. Schroeder preigra dva nasprotnika in podaljša do Zeitlerja. Srednji napadalec strelja, vendar Svensson brani. V 10. min. Sommerlatt z glavo ujame žogo in strelja v prazen gol. Žoga se je odbila od vratnice.

V 12. min. Švedi končno pridejo pred nasprotnikova vrata in iz tega prvega resnejšega napada dosežejo gol. Benstsson vodi žogo, jo poda srednjemu napadalcu, ki teče sporedno z njim. Rydell z volejem doseže gol.

Nemci reagirajo, vendar se vidi, da jih je nenadni gol demoraliziral. Šele v 20. min. njihova igra ponovno zadobi povezavo. Proti polovici polčasa Švedi prevzamejo iniciativo, zlasti po zaslugi razpoloženega Rydella. Pri Nemcih opažamo običajno napako: izgubijo se v nasprotnem kazenskem prostoru. Pet minut pred koncem Brodd odvzame branilcu žogo in jo pelje kakih 20 m. Namesto, da bi podal Rydellu kot je vse kazalo, nenadoma strelja, toda žoga se odbije od stebra. Do konca prvega dela nič posebnega.

V začetku drugega polčasa se zaženejo Nemci v napad, podprti od številnih navijačev. Ponovno se izkaže, da je njihova igra bolj povezana. V 4. min. Schroeder pošlje Hinterstockerju, ta proti golu, kjer Svensson krasno brani. Minuto kasneje Ehrmann z zavlačevanjem zapravi skoraj siguren gol.

Nato Švedi zopet pridejo do besede in napadi se vrstijo izmenoma pred enim in drugim golom. Schroeder pelje žogo do polovice igrišča in pride z njo do bele pike enajstmetrovke. Tu jo poda Ehrmannu, toda ta ne razume ideje in žoga se izgubi. V 18. min. žoga v kazenskem prostoru pade na Gustavssonovo roko v kazenskem prostoru. Nemci protestirajo, toda to ne gane Orlandinija, ki upravičeno meni, da «roka» ni bila namerna.

Nemci z vsemi silami težijo za neodločenim rezultatom. Ehrmann poda Schroederju, ki iz razdalje nekaj metrov dobro strelja v kot. Toda Svensson brani tudi to. V 31. min. imajo Nemci še eno priliko. Hinterstocker je sam pred vratarjem, a namesto da bi streljal, hoče preigrati še tega. In izgubi žogo. Nekaj sekund nato hoče Schroeder prehiteti Gustavssona, toda ta ga grobo zaustavi. Sodnik tega ne vidi in občinstvo mu močno žvižga.

Štiri minute pred koncem tekme Schaefer zgreši žogo. Dobi jo Rydell, poda prostemu Loefgrenu, ki iz razdalje nekaj metrov doseže drugi gol za Švedsko.

Nemci še vedno upajo v čudež, toda pri Orlandinijevem zaključnem žvižgu je stanje nespremenjeno. Z zmago, ki pa ni docela zaslužena, so Švedi osvojili bronasto medaljo, ki pa ni zadostna tolažba za izgubljeno prvenstvo. 10.000 gledalcev je pričakovalo mnogo več od Nemčije, ki je v prvih zmagovitih tekmah in proti Jugoslaviji igrala mnogo bolje. Švedi so igrali povprečno, vendar so njih akcije bile bolj odločne. Zmagovalci so zadovoljili proti koncu tekme.

KLAUS ULLMAN

Na cilju razburljivega teka na 1500 m. Zmagal je nepričakovano Luksemburžan Joseph Barthel (406) v času 3:45.2 pred Američanom McMillanom (992) 3:45.2. St. 739 je favorit Nemec Lueg, ki je pritekel na cilj v 3:45.4.

Charles Dickens

PICKWICKOVCI

48.

Prevedel prof. dr. Fr. Bradač

«Ah, jej, gospod Pickwick!» je vzkliknila gospa Bardell in spet zardela vse do roba svoje čepice.

«Mislim zares,» je rekel gospod Pickwick in se razvnel, kakor je bila pri njem vselej navada, kadar je govoril o predmetu, ki ga je zanimal; «mislim zares; in da vam povem resnico, gospa Bardell, odločil sem se že.»

«Ah, ti moj dobri Bog, gospod!» je vzkliknila gospa Bardell.

«Zdelo se vam bo prav čudno,» je nadaljeval ljubeznivi Pickwick ter zrl pri tem svoji sostanovalki prijazno se smehljaje v obraz, «da se nisem o tem z vami nikoli posvetoval ter vam ničesar povedal do te ure, ko sem vašega malega poslal ven — he, — kaj pravite?»

Gospa Bardell je mogla odgovoriti samo s pogledom. Že dolgo je bila skrivaj častiteljica gospoda Pickwicka, a sedaj se je čutila hipoma dvignjeno na tako višino, ki se ni nikoli zdela dosegljiva niti njenim najsmelejšim nadam. Gospod Pickwick ji je hotel staviti predlog in zato je poslal njenega dečka ven — kako izvrstno si je to izmislil, kako modro izvršil.

«No, kaj menite?» je silil gospod Pickwick.

«Ah, gospod Pickwick,» je odgovorila gospa Bardell in se tresla od razburjenja, vi ste predobri, gospod.»

«Ali ne mislite, da vam bo s tem zelo olajšano?» je govoril gospod Pickwick dalje.

«O, za to mi niti ne gre, gospod,» je odgovorila gospa Bardell; «in rada prevzamem več dela, samo da boste zadovoljni; ah, strašno ste dobri, gospod Pickwick, da toliko mislite na mojo osamelost.»

«Za Boga,» je rekel gospod Pickwick, «na to še niti mislil nisem. Kadar bom v mestu, boste vsaj zmerom koga imeli, ki bo z vami sedel.»

Zares, zelo srečna žena bom,» je rekla gospa Bardell.

«In vaš mali deček —» je rekel gospod Pickwick.

«Bog ga blagoslovi!» ga je prekinila gospa Bardell z materinskim vzdihom.

«Tudi vaš mali bo imel tovariša,» je nadaljeval gospod Pickwick, «in sicer prav živahnega, ki ga bo, stavim, v enem tednu naučil več porednosti, kakor bi se jih sicer naučil v enem letu.»

Gospod Pickwick se je pri teh besedah dobrodušno smehljal.

«O vi ljubi —» je vzkliknila gospa Bardell.

Gospod Pickwick je osupnil.

«O, vi ljubi, dobri šaljivec,» je vzkliknila gospa Bardell ter objela brez ovinkov gospoda Pickwicka okrog vrata, pretakala solze in ihtela.

«Sveta nebesa,» je kriknil osupli gospod Pickwick; «gospa Bardell, moja dobra gospa — kakšna situacija — prosim, pomislite vendar — gospa Bardell — prosim, prosim za ves svet — če bi zdajle kdo prišel —»

«O, naj pride, kdor hoče,» je vkliknila gospa Bardell v entuziazmu ljubezni ter ga še tesneje objela; «nikoli več se ne bom ločila od vas — o vi dobri, vi dragi mož!»

«Usmilite se me!» je stokal gospod Pickwick ter napel vse sile, da se reši iz nepričakovanega objema, «slišim, da gre nekdo po stopnicah. O prosim, prosim, bodite dobra žena — bodite vendar pametni, pustite me!»

Toda vse prošnje in prigovarjanje je bilo zaman, kajti gospa Bardell je v Pickwickovem naročju omedlela; in preden jo je utegnil posaditi na stol, je odprl mali Bardell vrata in v sobo so stopili gospod Tupman, gospod Winkle in gospod Snodgras.

Kakor da je gospoda Pickwicka strela zadela! Stal je, s sladkim bremenom v naročju, osupel in negiben ter debelo gledal svoje prijatelje, ne da bi jih pozdravil, ne da bi jim vsaj poskusil dati pojasnilo. Tudi prijatelji so ga debelo gledali in mali Bardell je debelo gledal vse skupaj.

Strmenje Pickwickovcev in zbeganost gospoda Pickwicka je bilo tako neizmerno, da bi bili vsi ostali v svojih pozicijah, dokler bi se gospa Bardell spet zavedela, ko ne bi bil sinček omedlele gospe, v hlačah iz cajga, dal svoji nežnosti duška na skrajno ganljiv način. Spočetka je bil osupel in ni vedel, kaj bi; obstal je pri vratih; toda polagoma mu je postalo v mislih jasno, da je gospod Pikcwick storil njegovi materi nekaj žalega; zato je začel strašno kričati, planil na nesmrtnega moža ter ga začel obdelovati po hrbtu in nogah, kar je mogel, ga tolkel, suval, brcal in ščipal.

«Krotite vendar poredneža,» je klical prestrašeni gospod Pickwick; «saj je ves besen.»

«Kaj pa je pravzaprav tukaj?» so vzkliknili Pickwickovci.

«Ne vem,» je odgovoril gospod Pickwick, ves ozlovoljen. «Spravite dečka ven,» (gospod Winkle je potegnil kričečega in okrog sebe mahajočega zanimivega dečka v najbolj oddaljeni kot sobe) «in zdaj mi pomagajte spraviti gospo doli.»

«Ah, zdaj mi je že bolje,» je začela gospa Bardell s slabim glasom.

«Pustite, jo bom jaz doli spremil,» je rekel zmerom galantni Tupman.

«Hvala, gospod — hvala lepa,» je histerično kričala gospa Bardell gospodom. Tupman pa jo je brž odvedel doli. Za njo je šel ljubeči sin.

«Nikakor ne morem razumeti,» je rekel gospod Pickwick, ko se je njegov prijatelj vrnil, «kaj je bilo z gospo. Sporočil sem ji bil samo svojo namero, da hočem angažirati slugo, ko se je vsa razburila in slednjič omedlela. Zelo neprijetna situacija.»

«Zelo neprijetna!» so vzkliknili trije prijatelji.

«Spravila me je resnično v zelo čuden položaj,» je nadaljeval gospod Pickwick.

«Zelo čuden,» so ponovili njegovi učenci in nekoliko pokašljevali ter se dvomljivo spogledovali, kar je gospod Pickwick tudi opazil. Bilo je očitno, da so ga imeli na sumu.

«Nekdo je v predsobi,» je opomnil gospod Tupman.

«Sluga, ki sem ga omenil,» je odgovoril gospod Pickwick. «Davi sem poslal ponj. Prosim, bodite tako prijazni in pokličite ga noter, Snodgras.»

Gospod Snodgras je ustregel in takoj nato je stal gospod Samuel Weller v sobi.

«Mislim, da se me še spominjate,» ga je nagovoril gospod Pickwick.

«I kajpk,» je odgovoril pokroviteljsko Sam. «Je bla čudna storja. To je biu pfifikus, ta ih je mou za ušesam.»

«Nič o tem,» se je naglo vmešal gospod Pickwick; «hotel sem o nečem drugem govoriti z vami. Sédite!»

«Hvala, gspud,» je rekel Sam in sedel, ne da bi se dal prositi, položivši svoj stari beli klobuk na mizo zunaj pred vrati. «Ne zgleda raun narleuš, sedi pa peklensk dobr in je biu en prou čeden pokrov, preden sa udletel krajovci, ampk zdej je laží in skuz lukne piha frišn zrak, de je bil hladnu.»

(Nadaljevanje sledi)

Glavni urednik BRANKO BABIČ. — Odg. urednik STANISLAV RENKO. — UREDNIŠTVO: ULICA MONTECCHI št. 6, III nad. — Telefon štev. 93-808 in 94-638. — Poštni predal 502. — UPRAVA: ULICA SV. FRANČIŠKA št. 20. — Telefonska št. 73-38 — OGLASI: od 8.30 - 12 in od 15 - 18 — Tel. 73-38 — Cene oglasov: Za vsak mm višine v širini 1 stolpca: trgovski 60, finančno-upravni 100, osmrtnice 90 lir. — Za FLRJ: za vsak mm širine 1 stolpca za vse vrste oglasov po 10 din — Tiska Tiskarski zavod ZTT. — Podruž.: Gorica, Ul. S. Pellico 1-II., Tel 11-32. — Rokopisi se ne vračajo.

NAROČNINA: Cona A: mesečna 350, četrtletna 900 polletna 1700, celoletna 3200 lir. Fed. ljud. repub. Jugoslavija: izvod 10, mesečno 210 din. Poštni tekoči račun za STO. ZVU: Založništvo tržaškega tiska, Trst 11.5374. — Za Jugoslavijo: Agencija demokratičnega inozemskega tiska Ljubljana Tyrševa 34 - tel. 2009 tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 6-1-90332-7 — Izdaja Založništvo tržaškega tiska D.ZO.Z. - TRST.